ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5130 16/29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1902 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 29 ՌԱՄԱԶԱՆ 1320 ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5130

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կվերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԵՐԵԿՈՒԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

Հանդէսը որ կատարուեցաւ երէկ Բերայի Ազգատախնամի դրասենեակին մէջ, իր պարզութեանը մէջ նշանակալից էր։ «Դրասենեակ» բառը շատ պզտիկ է բացատրելու համար այն կանոնաւոր ու նպատակայարմար բաժանումները որոնք կատարուած են, երկու յարկի վրայ, հիւանդապահական դասախօսութեանց, գործնական փորձերու եւ միեւնոյն ժամանակ դարմանումներու համար։ Մանրանկար դպրոց մը ու մանրանկար դարմանատուն մը, իրենց ամբողջ կազմածներովը։ Յետոյ, բուն իսկ Ազգատախնամին ժողովասրահը, իրեն կից ունենալով քարտուղար-օրիորդին աշխատանոցը, ուր կ'արձանագրուին չքաւորներու, հիւանդներու, կարօտեալներու խնդրանքներն ու պէտքերը, օրը օրին նկատողութեան առնուելու համար։

Հանրային նպաստներով, եւ չա՛փ համեստ սահմանի մը մէջ նուիրուած նպաստներով պահուող այս բարեգործական մարմինը՝ ամէն բանէ առաջ Նախաձեռնութեան ոգի մը ցոյց տուած է, տակաւ առ տակաւ ընդլայնելով իր գործունէութեան սահմանը, եւ հաստատելով հիւանդապահական ճիւղ իր դասախօսութիւնը՝ որ նախորդ տարիէն արդէն սկսաւ տալ իր արդիւնքները։ Այս արդիւնաւորման պատիւը նոյնքան կը պատկանի վարիչ մարմնոյն՝ որքան բժիշկներուն որոնք կը դասախօսեն ձրիաբար։ Յետոյ, Նախաձեռնութեան ոգիին կ'ընկերանան յարատեւութեան ոգի, մէթոտիկ աշխատութիւն եւ խնայողական մատակարարութիւն, առանց որոնց կարելի չպիտի ըլլար հասնիլ թէ՛ աղքատներու բազմապահանջ պէտքերուն եւ թէ՛ դարմանատան ու դասընթացքին հաստատման, — վասն զի, թէեւ դասախօսութիւնները ձրի, բայց գործնական փորձերու համար յարակից ծախքերէ զերծ չէ։

Բերայի Ազգատախնամը ո՛չ կալուած ունի, ո՛չ մեծագումար նուիրատուութիւն ստացած է, ո՛չ ալ կտակէ նպաստաւորուած, եւ սակայն, հինգով-տասնով նուիրուած նպաստները կը բաւեն իրեն՝ այսչափ գործ մէկանց տեսնելու, վասն զի խղճմտօրէն ու տնտեսագիտօրէն կը գործէ։ Անոր իւրաքանչիւր անդամը եւ անդամուհին, եւ մանաւանդ ժրաջան ատենապետը՝ Տօքթ. Աճէմեան պէյ՝ իրենց անձնական գործերուն հաւասար եռանդով կը գուրգուրան այս հաստատութեան վրայ, զոր զարգացուցին իբրեւ հաւատարիմ աւանդապահներ, եւ տուին անոր կազմակերպութիւն մը եւ ճիւղաւորում մը որ եզական է մեր Ազգատախնամներու տարեգրութեանց մէջ։

Տարբեր տեսակէտէ մը դիտելով՝ Բերայի Ազգատախնամը կնոջական գործունէութեան ազնիւ օրինակ մը կ'ընծայէ, իր սահմանին մէջ, եւ խումբ մը տիկիններ ու օրիորդներ՝ իրենց գլուխ ունենալով ժրաջան գանձապետուհին Տիկին Մամիկոնեան՝ իրենց անձնուէր օժանդակութեան բաժինը կը նուիրեն։ Այս երկսեռ մարմինը որ երկսեռ հիւանդներու եւ աղքատներու խնամարկութիւնը ստանձնած է, աշխատութեան բաժանման սկզբունքով այնպէս մը ձեւաւորուած է որ իւրաքանչիւր պէտք իր ձեռնհաս հոգածուն ունի, այր թէ կին։ Ոչ նուազ բարերար ազդեցութեան մը յառաջ կը բերէ բժիշկ անդամներու մասնակցութիւնը, որով կը դիւրանայ հիւանդներու անմիջական դարմանման եւ անոնց վիճակին ու պէտքերուն զննութեան գործը։

Կարելի չէ, այս հակիրճ տեսութեան մէջ, չյիշել անունը ողբացեալ Տիկին Գայեանէ Մատաթեանցի, որուն պատկերը կախուած կը մնայ, Ազգատախնամի դրասենեակին ճակատը եւ որ, երկար ատեն, անոր հոգին եղաւ, խրախուսողը փափուկ սեռին մասնակցութեան այդ էապէս մարդասիրական գործին, եւ յղացողը օգտակար խորհուրդներու՝ որոնցմէ շատին իրականացման մասնակից ըլլալու հաճոյքէն զրկեց զինքը մահը։ Տիկին Մատաթեանց այնպէս սրտովին փարած էր Ազգատախնամին, որ իր կեանքի վերջին տարիներուն մէջ ա՛լ գրեթէ թողուցած էր մանկավարժական ճիւղը եւ կը պատրաստէր ինքզինքը բոլորովին նուիրել դարմանատան եւ հիւանդապահական ճիւղին։ Այդ գործոն կնոջ տենդագին աշխատութեանը ականատես եղողները առանց յուզմունքի չէր որ կը տեսնէին, երէկ, անոր պատկերը՝ որ կնոջական անդուլ անդադար աշխատանքի խորհրդանշան մըն էր կարծես։

Իր բանախօսութեան մէջ, — բերանացի համառօտութիւն մը, — Ազգատախնամին ատենապետ պէյը գոհունակութեամբ յայտարարեց թէ նախորդ տարուան վկայեալ հիւանդապահուհիները ակնկալուածէն աւելի փութկոտութեամբ եւ անմիջական կերպով հրաւիրուած էին հիւանդներու սնարին մօտ, թէ նոյն պէտքը կը ներկայանայ այս տարուաններուն համար ալ որոնք անգործ չպիտի մնան. թէ անոնք, իրենց դասընթացքը աւարտելէն ետքը, վեց ամսուան գործնական վարժութիւն ըրած են Ս. Փրկչի Հիւանդանոցին մէջ՝ Հոգաբարձութեան բարեյօժար թոյլտուութեամբ, ինչ որ կը համապատասխանէ Ազգատախնամի ծրագրին՝ մասնագէտ եւ փորձ հիւանդապահուհիներ հասցնելու։

Բերայի Ազգատախնամը, որ չսիրեր շատ խօսեցնել տալ իր վրայ, երէկուան հանդէսին մէջ ցոյց տուաւ թէ լուրջ ու արդիւնաշատ գործունէութիւն մը ունեցած է, որուն համար լաւագոյն շնորհաւորանքը պիտի ըլլայ՝ Բերայի հայ համայնքին աւելի սաք կերպով վերաբերումը այդ բարեգործական հաստատութեան նկատմամբ, անոր վայելած բարոյական համակրանքին համապատասխան նիւթական նպաստներու նուիրումով, որոնք նուազած են վերջացող տարուան մէջ։

Տ. Ա.

ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈԲ

(Շար. շաբաթի թիւէն եւ վերջ)

Ս. Յակոբին վերագրուած հրաշքները բարացուցական հանգամանք մը ունին։ Եթէ կարելի ըլլար ատոնց մէկ ցանկը կը դնէինք։

Բայց անոնց ամէնէն աւելի սիրուածները ներբողուած են, թէ իր Շարականներու մէջ, եւ թէ՛ Նարեկացիի ներբողին մէջ՝ «Բարձրացի՛ր Սիոն»)։

Նարեկացիին ներբողը չա՛փ հետաքրքրական է։ Ս. Յակոբայ ծագումը, գործերը, Լուսաւորչի հետ լծակցութիւնը եւ դեռ ի՛նչ որ կայ աւանդաբար հասած, բոլորը ներբողուած է սրամիտ ակնարկութիւններով։ Արձակ քերթուած մըն է այդ ներբողը, որուն տեղ տեղ չափաւոր եւ յանգաւոր հատուածներ ալ ագուցած է։

Նարեկացին իր չքեղ եւ առատ ներբողը գրելու ատեն շատ լաւ խորհրդածութիւն մը կ'ընէ.

«Եւ արդ ի պատճառն յարեալ կենաց՝ ի սկզբնահայրն բարեաց Յիսուս, օրհնաբանեսցո՛ւք զնա ի սուրբս նորա ըստ Սաղմոսին։ Եւ վասն նորին՝ զերկիւղածս անուան փրկողին մերոյ հոգւոյ Բարձրելոյն փառաւորեսցուք։

Նարեկացին դիտել կուտայ թէ իր գովեստներն ու ներբողները պէտք չէ որ սխալ մեկնուին. սրբոց գերազանցութեան մէջ անոնց բուն պատճառը, Յիսուսն է որ օրհնելու ենք, Փրկիչն է որ փառաւորելու ենք։

Իսկ Շարականը, «Յաղթող եւ սուրբ հայրապետ», չա՛փ գեղեցիկ է եւ արուեստով շինուած։

«Յաղթող»ին անագլուխ գրերը «Յակոբայ» անունը կը կազմեն։ Այս տեսակ տաղերը կամ երգերը, որ Ծայրանուն (acrostiche) կ'ըսուին, ընդհանրապէս երգուած անձին անունը կը կազմեն. բայց կը կազմեն նաեւ երգողին անունը։ Ներսէս Շնորհալիինը ամէնէն ծանօթներն են անշուշտ այս երկրորդ տեսակէն, «Նորաստեղծեալ» եւ «Նորահրաշ» եւայլ Շարականները Ներսէս ծայրանունը կը կազմեն։

Ս. Յակոբի Շարականին ծայրանունը թէ՛ երգուողին եւ թէ՛ երգողին միանգամայն կը յարմարի։ Թէեւ կ'ըսուի թէ Ներսէս Շնորհալին երգած ըլլայ Ս. Յակոբայ շարականը՝ «Յաղթող»ը։ Բայց Շնորհալին անպատճառ կը մատնէր ինքզինքը։ Աւելի հաւանական է որ Յակոբ Կլայեցին երգած ըլլայ։

«Յաղթող»ի առաջին տան մէջ Ս. Յակոբը համեմատուած է Մովսէս մարգարէի հետ՝ իբր խաչաբարձ. երկրորդ տան մէջ՝ Յովհաննէս Մկրտչի հետ, որուն պէս Ս. Յակոբն ալ անապատէ կը կոչուի ժողովուրդին առաջնորդելու. երրորդ տան մէջ Պետրոս Առաքեալին հետ՝ իբր քաջ հովիւ։ Չորրորդ տան մէջ իր ճգնողական կեանքը հրեշտակներու կեանքին նմանցուած է. հինգերորդին մէջ կը ներբողուի իր հրաշագործութիւնը (մեռելներու վրայ). վեցերորդ տան մէջ՝ իբր «պատուեալ վկայ Քրիստոսի» իր տօնը կը հռչակուի։ Իսկ վերջին տան մէջ Նոյեան տապանը գտնելու համար ըրած յանձառութիւնը կը գովուի։

Այս «Օրհնութիւն» ըսուած շարականն է. իսկ «Հարց» շարականի առաջին տան մէջ Աստուած կը բարեբանուի որ սուրբ է եւ սուրբերու մէջ կը հանգչի. երկրորդ տան մէջ «Մահտարաժամ»ներու դէմ պաշտպան սուրբին ակնարկութիւնն է. երրորդ տունը կ'ուղղուի Ամենասուրբ Երրորդութեան «Գործատուն»ի մէջ՝ Յիսուս Քրիստոս կը փառաւորուի «յիշատակի սորա» (= Սրբոյն Յակոբայ)։ «Գործատուն»էն ետքը՝ երեք տուներուն առաջինին մէջ՝ Ս. Յակոբ կը ներբողուի իբր լուսաւորիչ եկեղեցիի. երկրորդին մէջ՝ կ'ակնարկուի իր զօրաւոր աղօթքին, որ բժշկութեան աղբիւր եղած է Հայոց համար. երրորդին մէջ, ա՛ն աւանդութիւնը խառացած է, որուն համեմատ Ս. Յակոբի ուսերուն վրայ հրեշտակներ տեսաւ Կոստանդիանոս եւ անոր համար արտաքոյ կարգի պատիւներ ըրաւ Մծբնայ հայրապետին։

«Ողորմեա» շարականը, «Երկրպագեմք առաջի տեւողական նշխարաց» եւն., ինչպէս նաեւ «Մանկունք եւ Համբարձի» շարականը, բոլորովին տեղական են. այսինքն՝ երգուած են ա՛յն եկեղեցիին մէջ որ Ս. Յակոբայ անունով շինուեցաւ Մանաճիհրի կալուածներուն մէջ եւ ըստ աւանդութեան հոն դրած է Ս. Յակոբին ճկոյթը։ Այդ շարականներն ալ Ս. Յակոբի վարքին եւ հրաշքներուն ներբողներ են «ի փառս ամենազօր մեծութեան»։

Ս. Յակոբայ Շարականներէ. Օրհնութիւն. — Ո՛վ յաղթող (*) եւ սուրբ հայրապետ, մեծն Մովսէսի նմանը, պարծանաց խաչը ուսիդ վրայ առիր. կռուելով փորձութիւններու դէմ, մեզի համար երկինքը Հօր (Աստուծոյ) բարեխօսէ։

Սուրբ Հոգին զրկուեցաւ քեզ, անապատէն կանչուեցար եւ մեծութեան պատիւը առիր մեծն Յովհաննէսի պէս հրեշտակներուն հետ երգակցելով. մեզի համար...

Կարող եղար դարմանալի հրաշքներ գործելու, մեծն Պետրոսի պէս Աստուծոյ կողմէն հովիւ շնորհուեցար Քրիստոսի ընտիր հօտին. մեզի համար...

Հրեշտակները քու մեծ ճգնութեանդ վրայ ուրախացան, դուն որ մարմնի մէջ երկինքի հրեշտակներուն պէս ապրեցար. մեզի համար...։

Սուրբ արցունքներ թափելով կեանք կուտայիր մեռելներուն՝ Յիսուսի պէս որ կեանք տուաւ Ղազարոսին. մեզի համար.

Մենք ալ ուրախութեան ձայներով (երգերով) կը տօնենք քու սուրբ յիշատակդ, ո՛վ սուրբ Յակոբ հայրապետ, որ Քրիստոսի պատուեալ վկան ես. մեզի համար.

Նոյեան տապանի համար նեղութիւններ կրեցիր եւ հրեշտակին ձեռքէն առիր աշխարհը ջրհեղեղէ ազատող փայտին (նաւին) կտորը. մեզի համար։

Հարց։ Ո՛վ Տէր, սուրբ ես դուն եւ սուրբերու մէջ կը հանգչիս, կը բարեբանուիս թէ՛ հրեշտակներէն եւ թէ՛ քու սուրբերէն. Տէր Աստուած հարցն մերոց (= Ո՛վ մեր հայրերուն Տէր Աստուածը)։

Այն մահտարաժամը, որ բարկութեան հրամանովդ արժանապէս կը հասնի, վերցո՛ւր մեր մէջէն Ս. Յակոբին բարեխօսութեամբը եւ աղօթքովը. Տէր Աստուած հարցն մերոց։

Ո՛ Ամենասուրբ Երրորդութիւն, քեզմէ օգնութիւնը կը խնդրենք. մեր նեղութեան մէջ օգնէ մեզի Ս. Յակոբին բարեխօսութեամբը եւ աղօթքովը. Տէր Աստուած հարցն մերոց։

Ասոր (Ս. Յակոբի յիշատակով (յիշատակին մէջ) Քրիստոս Թագաւորը բարձրացուցէք միշտ։ Զքրիստոս թագաւորն յիշատակի սորա բարձր արարէք յաւիտեան։

Ա՛ն է որ ընտրեց երանելի հայրապետը, Ս. Եկեղեցւոյ զաւակները լուսաւորելու համար. զՔրիստոս թագաւորն։

Բաղձատարած աղօթքով Տիրոջմէ ողորմութիւն խնդրեց ա՛ն եւ Հայոց մէջ բժշկութեան աղբիւր բղխեցուց. զՔրիստոս թագաւոր.

Հրեշտակները սպասաւորեցին անոր եւ Կոստանդիանոսը վախցաւ. բանաւոր հօտին քաջ հովիւն է ա՛ն եւ հիւանդներու բժիշկը. զՔրիստոս թագաւոր...

Ս. Յակոբ Հայոց ծանօթ է նաեւ իբր հեղինակ ԶԳՕՆ անուն գրքին։

Անշուշտ աւելի հետաքրքրական պիտի ըլլար Մծբնայ Հայրապետին տօնին առթիւ իր գրչէն ելած հոգեշունչ տողեր ծանօթացնել։ Բայց կը ցաւինք որ քննադատութիւնը մեր սիրուն աւանդութիւններէն մէկն ալ կը լուծէ պատրանքի մը պէս՝ ցոյց տալով Զգօն Ափրաատը.

Այս մասին ալ ուրիշ անգամ։ Բ. Վ.

(*) «Յաղթող» բառը Յակոբ անուան թարգմանութիւնն է. Յակոբ կը նշանակէ հնարքով խաբող, յաղթող. որովհետեւ Յակոբ նահապետ չիկաթանով մը յաղթեց Եսաւին եւ առաւ անդրանկութեան օրհնութիւնը։

Արտաքին Լուրեր

ՍԱՔՍՈՆԻՈՅ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ

Վիպական դէպք մը. — Հեռացում մը. — Դաստիարակ մը. — Կենսագրական տեղեկութիւններ։

Պերլին, 23 դեկտ. — (Թղթակցի հեռագիր). — Առայժմ դժուար է ճիշդ գաղափար մը կազմել այն իրողութեանց վրայ՝ որոնց հետեւանքը եղաւ Սաքսոնիոյ Լուիզ իշխանուհիին հեռանալը։ Կարելի է երկար պատմութիւն մը շինել այսօր երեւան ելած բազմաթիւ ու իրար հակասող զրոյցներէն որոնք սակայն սա իրողութեանց մէջ ամփոփուելու երեւոյթը ունին. — Դեկտ. 8ին կամ 9ին իշխանուհին Տրեզտայէն մեկնեցաւ՝ այցելութիւն տալու իր հօրը՝ Թոսքանայի մեծ դուքսին, Սալցպուրկի մէջ, բայց եղած ընդունելութեան ձեւը պարտաւորեց իշխանուհին անկէ հեռանալ։ Դեկտ. 11ին կամ 12ին մեկնեցաւ Սալցպուրկէն եւ հաւանօրէն դէպ ի Ժընեւ ճամբայ ելաւ իր եղբօրը՝ Լէոբոլտ-Ֆէրտինանտ արքիդուքսին հետ։ Ամէն ոք գիտէ թէ իշխանուհին իր գտնուած միջավայրին խիստ «էթիքէթ»ին դժուարաւ կը համակերպէր։ Շատ անգամներ սենեակէն դուրս չելլելու պարտաւորութեան տակ կը գտնուէր կարգ մը արարքներու համար, որոնք, սակայն, շատ անմեղ էին։ Իր կեանքի պայմաններուն աւելած դժգոհութիւններէն զատ չէ իմացուած այն տեսակ իրողութիւն մը որ խանգարած ըլլայ իր կենակցութիւնը ամուսնոյն՝ Ֆրէտէրիք-Աւգուստ իշխանին հետ։ Վերջերս, սակայն, եղական զրոյցներ ելան եւ Վոսիշէ Զայթունկ, այսօր, Տրէզտայէն հեռագիր մը կը հրատարակէ, որ իշխանուհիին հեռանալուն եւ դեկտ. 2ին Ժիրոն անուն ֆրանսացի դաստիարակի մը ճամբուելուն իրողութիւնները իրարու կը մօտեցնէ։ Այդ անձը, անցեալ ամառ, Բարիզ կատարուած ուղեւորութեան մը պահուն, անոնց ծառայութեանը մէջ մտած էր։ Ժիրոնի մեկնումէն անմիջապէս ետքն էր որ իշխանուհին ալ Սալցպուրկ ուղեւորեցաւ։ Միւնիխէն կը հեռագրեն թէ իշխանուհին խնդրեր է իր հօրմէն՝ Թոսքանի մեծ դուքսէն որ ամուսնալուծութիւն ձեռք բերէ, բայց հայրը մերժեր է։ Իշխանուհիին անդրանիկ եղբայրը՝ Լէոբոլտ Ֆէրտինանտ արքիդուքսը իր քրոջը կողմը բռնեց եւ երկուքն ալ որոշեցին հեռանալ։ Կ'երեւայ թէ իշխանուհին առանձին հեռացած է Սալցպուրկէն եւ յետոյ միացած իր եղբօրը։ Կ'ըսուի թէ արքիդուքսը ընկերուհիով մը մեկներ է։ Հիմա կը կարծուի թէ իշխանին ու իշխանուհիին առողջական վիճակին նկատմամբ վերջին տասնըհինգ օրուան մէջ Տրէզտայի լրագիրներուն մէջ հրատարակուած պաշտօնական յայտարարութիւններուն նպատակն էր՝ կարելի եղածին չափ երկար ատեն ծածկել այդ իրողութիւնները։ Կ'ըսուի նաեւ թէ Սաքսոնիոյ իշխանը որսորդութեան ատեն բնաւ չէ ինկած. նաեւ թէ իշխանուհին Սալցպուրկի մէջ երբեք չէ հիւանդացած։ Սաքսոնիոյ մէջ ամուսնութիւնը լուծուած եւ իշխանուհիին արքունիք ալ անդառնալի կը նկատուի։ Ընդհանուր ցաւ կը յայտնուի։ Այս իրիկուան Տրէզտայի թատրոնները գոց էին։

— Վիէննայէն կը հեռագրեն Տէյլի Էքսփրէսի թէ իշխանուհին զանազան պարագաներու մէջ վէճեր ունեցեր է իր էրկանը հետ՝ Զոլա կարդալուն եւ հեծելանուին նստելուն համար։ Երկուքն ալ իրարմէ դժգոհ ըլլալու պատճառներ ունէին։ Իշխանուհին գոհարեղէններ պարունակող արկղիկ մը միայն տարեր է իրեն հետ։

— Թէեւ Ժընեւէն հերքում մը զրկուած է, սակայն յայտնի կ'երեւայ թէ իշխանուհին նոյն քաղաքը կը գտնուի եւ Օթէլ տ'Անկլըթէռ իջեւանած է ֆոն Օպէն մականունով։ Հոն կը գտնուի եղբայրը որ Պուրխանօ ծածկանունը առած է. Նաեւ Ժիրօն դաստիարակը։ Հոն բաւական քաշուած կ'ապրին եւ կ'ըսեն թէ Ծննդեան ու Տարեգլուխի տօները հոն պիտի անցընեն։

— Իշխանուհին եւ եղբայրը, Սալցպուրկէն հեռանալէ առաջ, նամակներ ձգեր են, բացատրելով իրենց մեկնումին պատճառները։ Եղբայրը կատարելապէս համակարծիք է քրոջը։ Իշխանուհին ալ կ'ըսէ թէ բնաւ պիտի չվերադառնայ իր ամուսնոյն քով։

Պրիւսէլ. — Հեռագրական գործակալութիւնները անշուշտ ծանուցին թէ Պէլճիքայի վճռաբեկ ատեանին անդամ, նշանաւոր իրաւագէտ եւ Պրիւսէլի համալսարանին մէջ իրաւագիտութեան ուսուցիչ Պ. Իմէ Ժիրոն կ'ընկերանայ Սաքսոնիոյ իշխանուհիին, որուն մեկնելուն օգնած է եւ հիմա ալ անոր հետ Ժընեւ կը գտնուի։ Ստոյգ տեղեկութեան մը նայելով, այդ անձը ո՛չ թէ Պ. Իմէ Ժիրոն է, այլ անոր եղբօրորդին՝ Անտրէ Ժիրոն որ քանի մը ամիս առաջ Պրիւսէլէն Տրէզտա գացած էր՝ իբրեւ դաստիարակ Սաքսոնիոյ իշխանին զաւակներուն։ Պ. Անտրէ Ժիրոն, Պրիւսէլէն մեկնելէ առաջ, հերոսը եղաւ դատի մը որ մեծ աղմուկ յարոյց։ Խղճի պատճառներով մերժած էր կարեւոր ժառանգութիւն մը. ընտանիքը այդ արարքը անհաւատալի դատելով, դատ բացին՝ պահանջելով որ Պ. Անտրէ Ժիրոն խնամակալութեան մը ենթարկուի։ Ազգականներուն փաստաբանները յայտարարեցին թէ այդքան վեհանձնութիւն այս ժամանակին գործը չէ եւ թէ դրամ մերժելու կարողութիւնը գիժ մարդու մը գործն է, որ անշուշտ պիտի վատնէ իր հարստութիւնը։ Դատարանը, մէջ բերուած պատճառները անբաւական նկատելով, մերժեց այդ փաստաբաններուն աղերսագիրը։ Պ. Անտրէ Ժիրոն, որ հիմա քսաներեք տարեկան է, փայլուն ուսում մը առած է, շատ եռանդոտ է եւ ամէն բանէ աւելի գործնական։ Տասնըհինգ օր առաջ յանկարծ Պրիւսէլ դարձաւ, բարեկամներուն չերեւցաւ եւ քիչ ետքը մեկնեցաւ։ Երբ Սաքսոնիոյ իշխանուհիին մեկնումը հաստատուեցաւ, Պրիւսէլ հեռագիր ուղղուեցաւ, կարծելով որ հոն ապաստանած է։

— Լուիզ իշխանուհիին մեկնումին համար զանազան զրոյցներ կան Վիէննայի մէջ։ Կ'ըսուի թէ իշխանը, վերջերս Թիրոլի մէջ կատարած որսորդութենէն Տրէզտա վերադառնալուն, երեւան հաներ է թղթակցութիւնը՝ իշխանուհիին եւ դաստիարակ Ժիրոյի միջեւ փոխանակուած։ Ասկէ առաջ ալ այդ տեսակ իրողութիւն մը երեւան հանուած ըլլալով դաստիարակը ճամբուած էր։ Իշխանուհին այդ թղթակցութիւններուն երեւան ելլելէն վերջը մեկներ է Տրէզտայէն։

ԼԷՈԲՈԼՏ ԱՐՔԻԴՈՒՔՍԸ

Գեղանի գնչուհին եւ քոյրերը. — Խորհրդաւոր «վիլլա» մը. — Տպաւորութիւնը Աւստրիոյ մէջ։

Վիէննա, 23 դեկտ. — Վիէննայի մէջ մեծ տպաւորութիւն մը առաջ բերաւ այն լուրը թէ Լէոբոլտ-Ֆէրտինանտ արքիդուքսը յարաբերութիւնները խզած է իր գերդաստանին հետ, միջակօրէն դասակարգի պատկանող անձի մը աղջկանը հետ ամուսնանալու համար։ Այսօր Վիէննայի գրեթէ ամէն տեղերը միայն այդ դէպքին վրայ կը խօսէին, մանաւանդ անոր համար որ քրոջը՝ Սաքսոնիոյ Լուիզ իշխանուհիին՝ Տրէզտայէ մեկնելուն կը զուգադիպէր։ Արքիդուքսին իբրեւ ամուսին ընտրած աղջիկն է Օր. Վիլհէլմին Ադամովիչ. քսանըհինգ տարեկան է, միջահասակ, հիանալի գեղեցկութեամբ, խարտեաշ մազերով ու սքանչելի կապոյտ աչքերով։ Ծնած է Իկլաուի մէջ (Մորաւիա), ուր արքիդուքսը ժամանակ մը մնաց իբրեւ գնդապետ հետեւակներու 81րդ զօրագունդին։ Կ'ըսուի թէ Օր. Վիլհէլմին Թղթատարական վերատեսչութեան ստորադաս պաշտօնեայի մը աղջիկն է. երկու քոյրեր ալ ունի՝ Քլարա ու Աւկուսթինա, որոնց հետ մինչեւ հիմա կը բնակէր ճոխ կերպով կահաւորուած «վիլլա»ի մը մէջ, որ 130,000 քուրոնի գնուած է արքիդուքսին կողմէ եւ որ կը գտնուի Վանրինկի մէջ, արուարձան Վիէննայի։ Օր. Վիլհէլմին, իր քոյրերուն հետ, բոլորովին քաշուած կեանք մը կ'անցընէր հոն՝ ինքզինքը ներկայացնելով Մէքսիքացի միլիոնատէրի մը իբրեւ աղջիկը՝ երաժշտութիւն ուսանելու համար Աւստրիա եկած։ Կրտսեր քոյրը՝ Աւկուսթինա որ Լէյփցիկի ուսուցիչն դաս առած է, շատ տաղանդ ունի։ Քանի մը ամիս առաջ «վիլլա»ն ծախուեցաւ եւ օրիորդները Պատ գացին՝ Վիէննայի մօտ։ Դեկտեմբերի սկիզբները Վիլհէլմինա յանկարծ մեկնեցաւ Պատէն եւ չի գիտցուիր թէ ո՛ւր գնաց։ Այսօր յայտնի կ'ըլլայ թէ արքիդուքսին մօտ երթալու եւ անոր կինը ըլլալու համար է։

— Թէ՛ Սաքսոնիոյ Լուիզ իշխանուհիին եւ թէ Լէոբոլտ-Ֆէրտինանտ արքիդուքսին մեկնելու լուրին վերաբերեալ մանրամասնութիւնները աւելի խորին տպաւորութիւն մը կը գործեն Վիէննայի մէջ. նաեւ այն լուրը թէ արքիդուքսը յարաբերութիւնները խզած է իր գերդաստանին հետ, շատ տխուր տպաւորութիւն մը առաջ բերած է։ Աւստրիոյ ամէնէն լուրջ լրագիրները բան մը չեն յայտներ, ո՛չ միայն իրենց երկրին սիրոյն, այլ նոյն գերդաս-

---

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (55)

ԹՕԼ ՊՕՒՐԺԷ

ՍԻՐԱՅԻՆ ՈՃԻՐ ՄԸ

Ը

ՑՆՈՐՔԸ

Ա՜հ, եթէ այս զրպարտութիւնն ալ միւսներուն պէս եղած ըլլար, որոնք բարձրաձայն կ'արտասանուին եւ կարելի է խեղդել զանոնք։ Բայց ո՛չ. այդ զրպարտութիւնը կը հասնի ականջէ ականջ, բերնէ բերան, մինչեւ այն մարդուն՝ որ սիրած ըլլայ այդ կինը. այս վերջինին սիրտը կանգ կ'առնէ յանկարծ, անդամալուծուած սա վայրագ անստուգութեամբ. «Իր անցեալին մէջ սիրա՞ծ է ուրիշ մը...» Երիտասարդ սպան, պէ՞տք է ըսել ի գովեստ անոր, այնքան հեռուները չէր տեսած։ Տեղի տուած էր արական սնապարծութեան տգեղ վրիժառութեան, ու այդ սնապարծութիւնն էր որ Էլէնի անակնկալ ընդունելութեան առջեւ, Վարատի ըսել տուաւ ցած ձայնով. «Ի՜նչ կ'ըսես ասոր...» ու որոշեց անմիջապէս վերսկսիլ երբեմնի սիրային կատակերգութիւնը։

Ցատումի վալսը կը նուագուէր այդ պահուն։ Մանէուր քոյրերուն երկրորդը դաշնակին առջեւ անցած էր. մանկամարդ աղջիկը, որ ընտանիքին արուեստագէտն էր, կ'ուզէր որ վարպետ երգահաններու եղանակներով պարեն, մինչ երէց եւ կրտսեր քոյրերը, որոնք կը պարծենային իբր լաւ ձայն ունեցող Բարիզուհիներ, օպերէթներու եւ երգեցիկ սրճարաններու մէջ երգուած եղանակներու վրայ կը խնդնային, ինչ որ անլուր երաժշտութիւն մըն է։

— «Տիկին, պատիւ պիտի ընէ՞ք ինծի, այս վալսը միասին պարելու», հարցուց Վարատ, խօսքը Էլէնի ուղղելով։

— «Ձեզի անկաժէ եղած էի՞ թէ ոչ», ըսաւ մանկամարդ կինը։ «Աւելի դէն... ազատ էք զիս ձգելու,» յարեց Էլէն, խօսքը ուղղելով իր պարակից երիտասարդին, որ իրեն ընկերացած էր պիւֆէն եւ որ երկչոտութենէն չհամարձակեցաւ մանկամարդ կնոջ յիշեցնել տուած խոստումը, իրեն հետ պարելու համար։ Էլէն արդէն իսկ սկսած էր պարել մեծ սրահին մէջ, Վարատի գիրկը։

Մանկամարդ կինը կը դառնար, ա՛լ աւելի գեղեցկացած իր անդուռ վարդերանգովը, որ կը գունաւորէր այտերը եւ անոնց կուտար իր գուլպաներուն, շրջազգեստին ու շիփակին երանգը։ Իր այտին անկիւնը գտնուած երկու պիտակները, սեւ աչքերը ու փռչիով ծածկուած մազերը Էլէնի կ'ընծայէին այնպիսի վեհ շնորհ մը որ Վարատի սրտին մէջ կը յուզէր նախկին տենչանքները, հակառակ իր անձնասիրութեան վիրաւորուած ըլլալուն։ Վարատ կը խօսէր մանկամարդ կնոջ հետ՝ պարած ատեն։ Զարմանալի հակադրութեամբ մը, Էլէն մտիկ կ'ընէր անոր խօսքերուն, Արմանի պատկերը մտքին առջեւ։ «Եթէ Արման զիս տեսնէր հիմա,» ըսաւ մտովի, «ա՛լ եւս ո եւ է տարակոյս չպիտի ունենար իմ մասիս. իր յաղթանակը տարած պիտի ըլլար... Է՜հ, ի՞նչ վնաս ունի...» Իր թեթեւ ու մակերեւութային եղող ներքին էութեան հակընդդէմ գործելու այս տենչը, որ սրտմնեղութիւն կը կոչուի, Էլէնի հիւանդոտ հոգիին մէջ կը հասնէր մինչեւ մոլորման. ու հաճոյակատարութեամբ մտիկ կ'ընէր Վարատի խօսքերուն։ Այս վերջինը բաւական ճարտար՝ գուշակելու համար թէ արագակարգ բան մը կ'անցնէր տիկին Շազէլի մտքին մէջ, ու մեծապէս փափագող՝ առիթէն օգտուելու իր վրիժառութեան համար, սկսած էր խօսիլ իր զգացումներուն վրայ։ Եռանդալից խօսքերով կը նկարագրէր իր յուսահատութիւնը, երբ անհաճոյ թուած էր մանկամարդ կնոջ, իր ունեցած ճիգերը՝ մխիթարուելու համար, եւ ի վերջոյ կը յայտնէր, թէ չէր ուզած ամուսնանալ այդ պատճառաւ. այսպէս հասկցնել կ'ուզէր թէ միակ կինն էր որ սիրած էր կեանքին մէջ, եւ թէ Բարիզի մէջ պաշտօն մը խնդրելուն միակ պատճառն էր զինքը վերստին տեսնելը։ Իրենց առաջին յարաբերութեանց ատեն ու իր բիրտ յարձակումէն առաջ, Վարատ չէր համարձակած այդ ոճով խօսք ուղղելու Էլէնի։ Բայց բոլոր այս կեղծիքները, ըսուած եւ կրկնուած առաջին վալսին ատեն, յետոյ հակապարերուն եւ քոթիյոնի դադարներու պահուն, երբ միասին պարեցին, Էլէն տարակոյս յայտնող փոքր ձայնարկութիւններ կ'արձակէր, որոնք քաջալերեր կ'ըլլան խոստովանութեանց։ Պչրասիրութեան բանդագուշանքէ մը բռնուած էր. մէկ իրիկուան այս սիրաբանութիւնը խառնուած էր զինքը տոչորող տենչով։ Այսպէս, քանի մը ժամ յետոյ, երբ Վարատ իր փոքր բնակարանը դարձաւ, որ Սէն-Տոմինիք փողոցին մէջ կը գտնուէր, — սենեակներու շարք մը, որոնցմէ երկուքը միայն կահաւորուած էին, ու միւսները լեցուած համազգեստներով, զէնքերով եւ խոշոր մոյկերով — երդում ըրաւ որ պիտի յաջողցնէր այդ գործը։ Իր մեծ հօր, որ ծառայած էր կայսեր օրով, սա առածը կը գործածէր թէ միշտ ամէն ինչ համարձակելու է կիներուն հետ եւ ամէն պարագայի մէջ ալ։ Այսպէս երբ Վարատ իր գլուխը դրաւ բարձին վրայ, արդէն իսկ իր որոշումը առած էր, այն է տիկին Շազէլը իրեն անձնատուր ընել, ո՛ւր որ ալ ըլլար, նոյն իսկ իր սրահին նստարանին վրայ, աչքը առնելով նաեւ սպասաւորի մը յանկարծական մուտքը։ — «Այս անգամ չպիտի պրծիս ձեռքէս... ինծի ըսաւ թէ միշտ տունը կը գտնուի ժամը երկուքէն մինչեւ չորս. — Վաղը, ուրեմն,» յարեց Վարատ, ու աչքերը փակեց, անցեալ նախատինքը դարմանելու քաղցր յոյսով։

(Շարունակելի)

տանին պետին նկատմամբ իրենց տածած խորին յարգանքին համար:

ԻՒՄՊԵՐՆԵՐՈՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄԸ

Ֆրանսայի յանձնումը.—Յանձնումին պաշտօնագիրը.—Վարձատրութիւնը.—Տիկին Տալազա.—Տիկին Իւմպեր եւ օրագրողները:

Մատրիտ, 23 դեկտ.— Այսօր Մատրիտ ժամանեց ֆրանսական կառավարութեան այն գիրը, որով Իւմպէրներու յանձնումը կը պահանջէ: Այդ գիրը Սպանիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ յանձնուեցաւ ներքին գործոց նախարարութեան: Ահաւասիկ Իւմպէրներու յանձնումը տրամադրող գիրը.

«Որոշեցինք, Մատրիտի ֆրանսական դեսպանին խնդրանաց համաձայն, հաւանիլ Ֆրէտէրիք Իւմպէրի, Թէրէզ Իւմպէրի, Բոլինի (Մարիա), Ռոմէն ու Էմիլ Տորինեաքի, եւ Էվ Իւմպէրի յանձնումին, որոնք ամբաստանուած են գողութեան, խաբեբայութեան եւ խարդախեալ սնանկութեան համար: Արքայական հրամանով որ հաղորդուած է արտաքին գործոց նախարարութեան, կը խնդրեմ Ձեր Վսեմութենէն որ հաճի հարկ եղած հրամանները տալ, որպէս զի յանցաւորները իրենց գտնուած բանտէն հանուելով, յանձնուին ֆրանսական իշխանութեանց: Հաճեցէք իմ պաշտօնակցիս հաղորդել օրը ու ժամը բանտարկեալներու այդ յանձնումին՝ որ պիտի կատարուի սովորական ամէն զգուշական միջոցներով:»

ԱԿՈՒԻԼԱՐ ՏԷ ՔԱՄԲՕ

Այս պաշտօնագիրը յանձնուեցաւ ներքին գործոց նախարարութեան որ պիտի որոշէ թէ յանցաւորները ո՛ր օրը եւ ո՛ր ժամուն պիտի յանձնուին ֆրանսական իշխանութեանց, երբ այս վերջինները այդ մասին իրենց որոշումը յայտնեն: Շատ հաւանական է որ բոլոր ձեւակերպութիւնները վաղը աւարտին եւ Իւմպէրները վաղը գիշեր, կամ հինգշաբթի Մատրիտէն ճամբայ հանուին դէպ ի Բարիզ, ուր ամէն պարագայի մէջ պիտի հասնին շաբաթը չվերջացած:

—Երկու օրէ ի վեր՝ Մատրիտցիները զբաղեցնող մեծ խնդիրն է թէ ֆրանսական կառավարութեան խոստացած քսանըհինգ հազար ֆր.ի պարգեւը որո՞ւ պիտի տրուի: Այդ խնդիրը Իւմպէրներու արարքին չափ շահեկան է Մատրիտցիներուն համար: Յայտնի չէ թէ այդ պարգեւը սպանիական ոստիկան Բարո՞յի պիտի տրուի որ ձերբակալութիւնը կատարեց, թէ այն անձին որ անստորագիր նամակը ղրկելով Մատրիտի ֆրանսական դեսպանին, ոստիկանութիւնը արթնցուց: Մրցողներուն թիւը բաւական շատ է: Մատրիտի կառավարիչը, սակայն, յայտարարեց թէ այդ պարգեւը ստանալիք մարդը արդէն որոշուած է. ոստիկան Բարոն է. պաշտօնապէս որոշուած է անոր տալ 25,000 ֆր.ը: Անստորագիր նամակին հեղինակին համար կ'ըսուի թէ Պ. Մուեիքան է, այն անձը որուն կնոջը արժեթուղթեր յանձնած էր Տիկին Իւմպէր, ձերբակալուելու միջոցին: Տիկին Իւմպէր, ինչպէս կ'երեւայ, մէկ անգամուան համար առատաձեռնութիւն ցոյց տալով՝ վարձատրութիւն մը չստացաւ, բայց Պ. Մուեիքա ալ, այդ անստորագիր նամակը գրած ըլլալուն համար, երեք բէսէթա միայն պիտի ստանայ, ինչպէս կը տրամադրէ սպանիական օրէնքը:

—Բաւական ատենէ ի վեր Պ. Մուեիքայի ուշադրութիւնը հրաւիրած էր Իւմպէրներուն կասկածելի ու խորհրդաւոր ընթացքը, որով նախազգացում մը ունեցաւ թէ ատոնք մի՛ գուցէ ֆրանսական ոստիկանութեան փնտռած անձերը եղած ըլլան, բայց ատոնց դիմագծութիւնը չգիտնալով կասկածի մէջ էր: Վերջերս առիթը ունեցաւ տեսնելու Բարիզի ոստիկանութեան միջոցաւ ամէն կողմ ղրկուած լուսանկարները: Ատոր վրայ կասկածները հաստատուեցան եւ Մատրիտի ֆրանսական դեսպանին ղրկեց անստորագիր ծանօթ նամակը: Ամէն պարագայի մէջ, սակայն 25,000 ֆր.ի պարգեւը Պ. Մուեիքայի իրաւունքն էր եւ ոչ թէ Բարոյի:

—Յայտնի է թէ տիկին Տալազա, Ռոմէն Տորինեաքի տարփուհիներէն մէկը, անցեալները Անվէրսէն Իպերիա շոգենաւը նստած էր Պուէնոս-Այրէս երթալու: Բարիզի ոստիկանութիւնը իմանալով եւ ենթադրելով որ—այդ միջոցին Իւմպէրները տակաւին ձերբակալուած չէին Մատրիտի մէջ—տիկին Տալազա հարաւային Ամերիկա կ'երթայ՝ Ռոմէն Տորինեաքի մօտ, երկու պաշտօնեաներ ղրկեց անոր ետեւէն: Ատոնք հրահանգ ունէին հետեւիլ նոյն կնոջ եւ պէտք եղած ատեն զայն ձերբակալել տալ, եթէ այդ կերպով կարենային կարեւոր նամակներ ձեռք անցընել՝ Իւմպէրներու գտնուած տեղին համար: Այդ երկու պաշտօնեաները, երէկ, Պուէնոս-Այրէս հասան եւ իրենց տրուած հրամանը գործադրեցին: Այդ առթիւ Հավաս հեռագիր մը ստացաւ նոյն տեղէն՝ ծանուցանող թէ տիկին Տալազա ձերբակալուած է եւ քսանըհինգ ծրարներ ալ գրաւի տակ առնուած:

—Տիկին Իւմպէր բնաւ չուզեր տեսակցիլ Բարիզի լրագիրներուն թղթակիցներուն հետ: Կ'ըսէ թէ օր մը անոնց հետ պիտի խօսի Բարիզի մէջ, հարցաքննիչ դատաւորին ներկայանալէն ետքը: Տիկին Իւմպէր, սակայն, միշտ յայտնութիւններ կ'ընէ սպանիական լրագիրներուն. բայց իր վերջին յայտնութիւններուն մէջ նոր բան մը չկայ: Կ'ըսէ թէ բոլոր պատասխանատուութիւնը իր վրայ կը ծանրանայ՝ եւ թէ ամուսինը, աղջիկը ու եղբայրները յանցանք չունին: Երբ հաղորդուեցաւ իրեն ազգականուհիներէն մէկին Բարիզի մէջ բամբասելը, պատասխանեց թէ շատ կը սիրէ այդ ազգականուհին եւ թէ իրեն եթէ չարիք հասցնէ, ինք կը ներէ անոր: Տիկին Իւմպէր շատ զրգռուեցաւ երբ իմացաւ Մատրիտ գալը Պ. Մուեթոնի որ Մաքէնի մէջ այնքան բուռն պայքար մը մղեց իրեն դէմ: Խնդրեց բանտին տնօրէնէն որ այդ անձը ներս չընդունի: Իւմպէրները չուզեցին որ իրենց լուսանկարները առնուին:

ՎԷՆԷԶՈՒԷԼԱ

Ռուզվելթ նախագահը.—Իրաւարարութիւնը.—Պատերազմի վտանգները.—Վենեցուելայի ըմբոստները:

Ուաշինկթըն 23 դեկտ.—Մ. Նահանգաց դահլիճը երէկ վիճաբանութիւն մը ունեցաւ Ռուզվէլթ նախագահին իրաւարարի դեր կատարելու խնդրին վրայ: Նախարարներէն մէկ քանին նախագահին իրաւարար ըլլալուն դէմ կեցան, վասն զի պարագաներու բերմամբ Մ. Նահանգները կրնային փափուկ կացութեան մը մէջ դրուիլ եւ վտանգի ենթարկուիլ: Ուրիշներ ընդհակառակն ընդդիմացան Վէնէցուէլեան խնդրոյն Լա Հէյի ատեանին առջեւ ելլալուն, չուզելով Մընրոէի վարդապետութիւնը եւրոպական ատեանի մը որոշումին ենթարկել եւ թէ խնդիրը՝ Ռուզվէլթ նախագահին իրաւարարի դեր կատարած ժամանակ ունեցած տեւողութենէն աւելի պիտի երկարի: Մ. Նահանգաց հանրային կարծիքը իրաւարարութեան ընդունուելուն կ'ընդդիմանայ: Ծերակուտականներ, երեսփոխաններ, օրագրողներ եւ բարձր կացութիւն ունեցող անձեր իրենց բոլոր ճիգը կը թափեն համոզելու համար Պ. Ռուզվէլթը որ իրաւարարի դերը մերժէ: Այսպէս ծերակուտական մը նախագահին ներկայացուց Իլլինոա նահանգէն եկած բազմաթիւ բողոքի հեռագիրներ: Մորկան ծերակուտականը տէրութեանց այս առաջարկութիւնը ծիծաղելի կը համարի: Բայց հակառակ այս ամէնուն Սթանտարտի Պէրլինի թղթակիցը կ'ըսէ թէ Ուաշինկթընէ Պէրլինի նշանաւոր անձնաւորութեան մը քաշուած գաղտնի հեռագիր մը տեսած է, որու համեմատ Պ. Ռուզվէլթի կողմէ պաշտօնապէս իրաւարարութիւնը ընդունիլը ապահովուած էր եւ յաջորդ օրը եւրոպական պետութեանց պիտի ծանուցուէր: Սակայն նախագահը տակաւին երեք դաշնակից տէրութեանց ծանուցագիրին կը սպասէր, որմէ յայտնի պիտի ըլլար իրաւարարութեան նկատմամբ իրենց ունեցած տեսութիւնը եւ պէտք պիտի ըլլար իրաւարարին իրաւասութեան սահման որոշել, անոր այդ պաշտօնը ընդունելէն առաջ: Մինչեւ այն ժամանակը նախագահը պիտի քննէ թէ իր մերժումը աւելի անպատեհութիւններ եւ վտանգներ ունի՞ քան թէ իր ընդունիլը: Մարաքայպօ նաւահանգստին պաշարումը այսօր պիտի սկսի ինչպէս նաեւ հաւանականաբար Բօրօ նաւահանգստինը: Ամերիկեան Քարաքաս շոգենաւին խնդիրը (այս նաւը իտալական մարտանաւի մը կողմէն բռնուած էր) որ կրնար ծանր հանգամանք մը ունենալ, ո եւ է հետեւանք մը չունեցաւ: Քարաքաս նաւահանգիստ մտաւ եւ իր ճամբորդները եւ վաճառքները կրցաւ ցամաք հանել, բայց անգլ. Թրիպոլի մարտանաւին հրամանատարը ամերիկեան շոգենաւը բռնադատեց Կուրաքաօ գտնուած միջոցին, գիշերները նաւահանգիստէն հեռանալ: Այս ընթացքը Մ. Նահանգաց մէջ դժգոհութիւն պատճառած է եւ Ուաշինկթընէն կը ծանուցուի թէ չէզոքութեան մասին յայտարարութիւն չպիտի ըլլայ, եթէ պաշարման վիճակը պաշտօնապէս չծանուցուի եւ դաշնակից տէրութեանց չէզոքներուն շահերուն հանդէպ աւելի նկատում ունենալու համար: Ուաշինկթընի նաւային շրջանակներուն մէջ չըսուիր թէ Տիւէյ ծովակալին նաւատորմին Քարաիպներու ծովին մէջ հաւաքումը պարզ դիպուածի մը արդիւնք է. ընդհակառակը կը պնդեն թէ ներկայ կացութեան հետեւանօք տեղի ունեցած է եւ թէ այս նաւատորմին Անթիլեաններու ռազմագիտական զանազան վայրերուն մէջ բաժնուիլը եղած է պատճառ, ամերիկեան շահերուն եւ ի պահանջել հարկին Մընրոէի վարդապետութեան պաշտպանութեան համար: Անգլիոյ մէջ ընդդիմադիր կուսակցութիւնը դաշնակից տէրութեանց կողմէ Վէնէցուէլայի վրայ տեղի ունեցած բռնական գործողութեանց դէմ յարձակում կ'ընէ: Ազատական կուսակցութեան պետ Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէն երէկ երեկոյ ճառի մը մէջ յայտարարեց. «Վէնէցուէլայի խնդիրը սնանկ տէրութեան մը հետ խեղճ կռիւ մըն էր: Եթէ խնդիր մը կայ որ իրաւարարութեան պարտի ենթարկուիլ, այն ալ Վէնէցուէլայի խնդիրն է. պէտք է յուսալ որ Անգլիա չպիտի կատարէ դերը բարապանի մը որ պաշտօն ունի աշխարհիս մէջ ժողվել դիւրահաւան բաժնետէրներու շահաբաժինները:» Ըմբոստներու պետ Մաթօ, որ Թրինիթէ հասաւ, տեսակցութիւն մը խնդրեց գերման նաւաբաժնին հրամանատարէն՝ Վէնէցուէլայի խնդրոյն համար: Գերման հրամանատարը զինքը անգլիական նաւաբաժնին հրամանատարին ղրկեց. այս վերջինը տեսակցութիւնը մերժեց, չուզելով տեղի տալ այն ամբաստանութեան թէ Անգլիա Մաթօ զօրավարին Վէնէցուէլայի նախագահ ընտրուիլը ինչպէս նաեւ ըմբոստութիւնը կը քաջալերէ: Պ. Մաթօ կը պնդէ թէ Քասթրօ նախագահը ըմբոստներուն հետ համաձայնելու փորձին մէջ չյաջողեցաւ. այս վերջինները կ'ամբաստանեն նախագահը՝ իբր պատճառը ներկայ վիճակին: Ըմբոստները որոնք տասներկու հազար հոգի են կը շարունակեն իրենց գրաւած ռազմագիտական դիրքերը պահել եւ օտարին հանդէպ չէզոք մնալ, բայց երբ տէրութեանց հետ համաձայնութիւն մը կնքուի, վերստին Քասթրոյի դէմ կռիւը պիտի սկսին:

ԱՆԳԼԻԱ

Լոնտոնի համալսարանին ներկայացուցիչը.—Անգլիական տիտղոսներ:

Լոնտոն, 23 դեկտ.—Լոնտոնի համալսարանը Օքսֆորտի եւ Քէմպրիճի համալսարաններուն նման Խորհրդարանին մէջ ներկայացուցիչ մը ունի, որ է Սըր Մայքըլ Ֆոսթըր նշանաւոր վիրաբոյժը: Բաւական ժամանակ առաջ Սըր Մ. Ֆոսթըր կրթական նոր քուէարկուած օրէնքին համալսարանին մէջ պատճառած անհամաձայնութիւններուն հետեւանքով իր հրաժարական տալու մտադրութիւնը յայտնեց: Ասոր վրայ՝ յանձնախումբեր կազմուեցան. միութենական ազատականները Սըր Ֆիլիփ Մակնըսը ընտրելի կ'առաջարկեն, ազատականները՝ Սըր Ուիլեըմ Քոլլինսը եւ հրաժարողին բարեկամները Սըր Ճոն Ուիլեըմսը: Բայց նստաշրջանը աւարտելուն Սըր Մայքըլ Ֆոսթըր իր հրաժարականը չտուաւ. իր յաջորդութեան տենչացողները յուսահատ՝ լրագիրներուն մէջ նամակներ կը հրատարակեն հարցնելով թէ ինչո՞ւ այս մարդը չուզեր գործէ քաշուիլ: Բժիշկներուն ծանօթ է Էտուարտ թագաւորին դահակալութենէն ի վեր շնորհուած տիտղոսներու եւ պատուանշաններուն թիւը: Երկու տարուան միջոցին Էտուարտ թագաւորը իր շնորհներուն հաւասարին բաշխեց քան թէ Վիքթորիա թագուհին տասներկու տարուան մէջ:

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԱՏՐԻՏ, 27 դեկտ.—Իւմպէր-Տորինեաք ընտանիքը իրիկուան Բարիզ ուղեւորեցան եւ երկուշաբթի առտու հոն կը ժամանեն:

ԲԱՐԻԶ.—Պաշտօնապէս կը հերքուի այն լուրը թէ Ֆրէտէրիք Իւմպէր անձնասպան եղած ըլլայ:

ՄԱՏՐԻՏ.—Ռոմէն Տորինեաք ըսեր է թէ Բրասիֆօրտ եղբայրները ներկայ պիտի ըլլան Իւմպէրներու դատին:

ՔԱՐԱՔԱՍ.—Վէնէզուէլայի կառավարութիւնը հաւանեցաւ կարգադրութիւն մը ընելու նպատակով, Լա Հէյի իրաւարարական ատեանին յանձնել Անգլիոյ ու Գերմանիոյ հետ եղած վէճը՝ պայմանով որ պաշարումը վերնայ եւ իր նաւերը իրեն վերադարձուին:

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Ռուզվէլթ նախագահը մերժեց իրաւարարի պաշտօնը Վէնէցուէլայի խնդրին մէջ:

—Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը կը հաւանի՝ խնդիրը Լա Հէյի իրաւարարական ատեանին ներկայացնելու որոշումին:

ԼՈՆՏՈՆ.—Պաշարումը պիտի վերնայ Վէնէցուէլայի մէջ, երբ ընդունուի պայմանագրական այն բրոթօքոլը՝ զոր Անգլիա ու Գերմանիա պիտի առաջարկեն, խնդիրը Լա Հէյի իրաւարարական ատեանին յանձնելէ առաջ:

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Նպաստաւոր ընդունելութիւն մը գտաւ այն պարագան թէ Վէնէցուէլա ընդունեց Լա Հէյի իրաւարար ատեանին իրաւարարութիւնը:

ՍՕՖԻԱ.—Լամստորֆ կոմսը Զարիպրօտի կայարանը ժամանեց կէս օրէն երկու ժամ ետքը: Ընդունուեցաւ նախագահ Պ. Տանէվի, ներքին գործոց նախարար Պ. Լուդքանովի, հանրօգուտ շինութեանց նախարար Պ. Բօրովի, Ռուսիոյ ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պախմէթիէվի ու քարտուղար Պ. Զօբոլի կողմէ: Ժամ 4ին Սոֆիա ժամանեց մասնաւոր կառախումբով: Կայարանին մէջ իշխանին անունով ընդունուեցաւ ընդհանուր թիկնապահ Նիքոլայէվ զօրավարին, բոլոր նախարարներուն, Սոպրանիէի դիւանին, քաղաքապետութեան Խորհուրդին եւ բոլոր արհեստապետութեանց կողմէ: Քաղաքապետը, աղը ու հացը ներկայացնելով անոր, բանախօսութիւն մը արտասանեց ու բարի գալուստ մաղթեց: Լամստորֆ կոմսը կառքով գնաց Ֆէրտինանտ իշխանին ապարանքը, ուր պիտի հիւրասիրուի: Հեծելազօրքերու ջոկատ մը կառքին հետեւեցաւ: Ճամբու երկու կողմը հաւաքուած խուռն բազմութիւն մը մեծ խանդավառութեամբ ողջունեց զայն:

ՏՈՒՐՊԱՆ.—Պ. Չէմպրլէն հոս հասաւ եւ ընդունուեցաւ կուսակալին եւ քաղաքային ու զինուորական պաշտօնեաներու կողմէ: Ժողովուրդը եռանդագին ընդունելութիւն մը ըրաւ գաղթային նախարարին:

ԱԼԺԷ.—Կիլեօ Լոռոն տեղակալը, Թուարէկներու երկրին ամէն կողմերը այցելելէ ետքը, Ալժէ դարձաւ:

ՊԷՐԼԻՆ.—1903 ի ելմտացոյցը 70 միլիոն մարքի բաց մը ցոյց կու տայ:

ՃԻՊՈՒԹԻ.—Բոլորովին աւարտեցաւ Ճիպութի-Հարրարի երկաթուղիին շինութիւնը: Մենելիք կայսրը անձամբ պիտի նախագահէ բացման հանդէսին: Ֆրանսական նաւաբաժին մը ներկայ պիտի գտնուի:

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիոյ լրագիրները կ'ըսեն թէ Սպանիա երկիւղ ունի թէ մի՛ գուցէ կնճռոտութիւններ ծագին Մարոքի մէջ՝ տէրութեանց միջամտութիւնը առաջ բերելով:

ՍՕՖԻԱ.—Լամստորֆ կոմսին տեսակցութիւնը Պուլկարիոյ իշխանին հետ բաւական երկար տեւեց: Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեց թէ Ռուսիա եւ ոչ մէկ պատրուակով պիտի չմիջամտէ:

ԱԹԷՆՔ.—Պ. Տէլեանիս տեսակցութեան մը պահուն յայտարարեց թէ Թուրքիոյ խիստ անկեղծ բարեկամն է եւ թէ երկրին շահերուն հոգածու հելլենական որ եւ է դահլիճ այդ կերպով պէտք է մտածէ:

ԲԱՐԻԶ.—Պ. Սվէչին, որ Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպանատան խորհրդական կարգուած է, յունուարի մէջ իր նոր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի:

ԲԱՐԻԶ.—Բոլոր սակարանները, բաց ի Բարիզէն, փակուեցան:

—Ելմտացոյցի յանձնաժողովին ընդդիմութեան հակառակ, ծովային նախարար Պ. Բէլլըթան կը պահէ ծովային արձանագրութիւնները վերակազմող հրամանագիրը:

ՀՌՈՄ.—Իտալական քանի մը թերթեր կը ջատագովեն Ֆրանսայէ աւելի Անգլիոյ հետ մերձեցում մը:

ԼՈՆՏՈՆ.—Քոննոթի դուքսը Պոմպէյ ժամանեց:

—Անգլիական Թէյսթօ ականանաւին կաթսան պայթեցաւ: Եօթը նաւազներ խեղդուեցան:

ԲԱՐԻԶ.—Բէքինէն կը հեռագրեն թէ ֆրանսական զինուորները հեռացեր են Շանկայէն: Գերման զինուորները տակաւին հոն կը մնան:

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ թագուհին հացկերոյթ մը կու տայ՝ Թրանսվալի երկու հազար այրի կիներու:

ԲԱՐԻԶ.—Թունուզէն կը հեռագրեն թէ Պ. Բիչոն եւ Մարչան գնդապետները Պիզէրթայի մէջ նաւարանը ու զինարանը այցելեր են:

ՊԷՐԼԻՆ.—Տարմշթատի պանքային գողութեան հեղինակը՝ Նէսլէր ձերբակալուեր է Զուիցերիոյ մէջ:

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ էֆլիւէնզային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի:

ՏՈՔԹ. ՌՈՒԷՔՈՒԼԻՍ

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Անատոլուի Գազասկէրութեան աստիճան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայութեանը կրօնական ընթերցուածներ կատարող Իսմայիլ Զիհնի, Ահմէտ Նուրէտտին եւ Էպուպէքիր Լութֆի էֆ.ներու:

—Պալատի աստիճան՝ ելմտական նախարարութեան առաջին արկղակալ Խալիտ պէյի: Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ Տպագրական Տեսչութեան քննիչներէն Սիաւուշ Ֆէրիտ էֆ.ի:

—Հոտէյտայի կառավարիչ անուանուեցաւ Է. զօրաբանակին (Եէմէն) հաշուակալ Ալիպ պէյ, որ փոխանորդաբար կը վարէր այդ պաշտօնը:

—Պրուսայի Նահանգին Էթրանոս գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Իւնէկէօլի գայմագամ Մէրէխ պէյ, որուն յաջորդեց Էթրանոսի գայմագամ Մէհմէտ Ալի պէյ: Պիգայի գաւառին Էզինէ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Այվաճըքի գաւառակին գայմագամ Համտի պէյ, որուն յաջորդեց Պիգայի գաւառին թղթակցութեանց տեսուչ Զիհա պէյ:

—Ականակուռ Իֆթիխարի պատուանշան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանին երկրորդ սենեկապետ Նուրի փաշայի: Ականակուռ Մէճիտիէ՝ Կաթոլիկ-Ասորիներու Պատրիարք Տ. Իգնատիոս Եփրեմի: Առաջին կարգի Օսմանիէ՝ վճռաբեկ ատեանին առաջին ընդհանուր դատախազ Ճէմալ պէյի, Կ. Պոլսոյ նախնական դատարանին առաջին նախագահ Էմին պէյի, առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան օգնականներէն Սինապեան էֆ.ի եւ Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականներէն Մէհմէտ Ալի պէյի: Առաջին կարգի Մէճիտիէ՝ Վեհ. Սուլթանին երկրորդ մատռուակապետ Հիւսէյին էֆ.ի: Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Բ. Դրան թարգմանութեանց սենեակին միւմէյիզ Ֆէրիտ պէյի, արտաքին գործոց նախարարութեան մասնաւոր դիւանին տնօրէնի օգնական Րէֆիգ պէյի եւ Տպագրական Տեսչութեան քննիչներէն Սիաւուշ Ֆէրիտ էֆ.ի: Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ռիւսումի վարչութեան առաջին արկղակալ Սքիլիֆի էֆ.ի: Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Հաճընի գայմագամի օգնական Էմին պէյի:

—Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Վեհ. Սուլթանին սենեկապետ ու երկրորդ քարտուղար Իզզէթ փաշայի քրոջ՝ Էնիսէ հանըմի:

—Իմթիազի ոսկի շքադրամ՝ պետական Խորհուրդին ելմտական ճիւղին անդամ Րէշատ Նաճեա պէյի եւ կայս. թիկնապահ Քէնան փաշայի: Լիագաթի ոսկի շքադրամ՝ արտաքին գործոց նախարարութեան մէքթուպճի Միւնիր պէյի, նոյն նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին առաջին քարտուղար Պագը պէյի, Թնդանօթարանի արձանագրութեանց դիւանին տեսուչ Րիֆաթ պէյի եւ Վեհ. Սուլթանին դերձակ Պ. Ճօն Պոթէրի:

ԻՄԹԻԱԶԻ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Շաբաթ օրը կայս. պալատան մէջ տեղի ունեցաւ Կ. Պոլսոյ կեդրոնական եւ Ա. զօրաբաժնին հրամանատար Սաատէտտին փաշայի շնորհուած Իմթիազի պատուանշանին յանձնուելու արարողութիւնը: Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Սաատէտտին փաշա, շաբաթ օրը ժամ 7½ին, պաշտօնական համազգեստով, կայս. պալատ գնաց եւ Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ ժամ 9½ին Չիթ քէօշկը հրաւիրուելով, պատիւ ունեցաւ Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու: Իմթիազի պատուանշանը դրուած էր ոսկի ափսէի մը մէջ զոր կը բռնէր արարողապետ Իպրահիմ պէյ: Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ իր ձեռքովը առնել այդ պատուանշանը եւ զետեղել Սաատէտտին փաշայի կուրծքին վրայ: Այդ արարողութեան ներկայ էին պալատական պաշտօնատարներ եւ կայս. թիկնապահներ: Սաատէտտին փաշա իր երախտագիտութիւնները մատոյց յաւս կայս. Գահոյից եւ ջերմ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն. Վեհափառութեան համար:

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Դատական նախարարութիւնը ծանոյց Ռումէլիի նահանգաց քննիչին թէ նոյն նահանգներուն մէջ պաշտօնավարելիք անձերը ընտրուին կարող ու բարի վարքի տէր տեղացիներէ: Ատոնց ընտրութիւնը պիտի վաւերանայ դատական նախարարութեան կողմէ:

—Շէյխ-իւլ-Իսլամի Դուռը մինչեւ մէկ շաբաթ պիտի աւարտէ նայիպներու ընտրութիւնը՝ որոնք նայիպներու վարժարանին շրջանաւարտներէն պիտի ընտրուին եւ չորս տարի պիտի պաշտօնավարեն:

—Ծանուցուեցաւ Ռումէլիի Նահանգաց քննիչին որ դալթիէներուն տեղ ոստիկան-զինուորներու դրութիւնը ընդհանրացուի. ատոնց թէ՛ սպաներէն եւ պարզ ոստիկան-զինուորներէն գործի չյարմարողները իսկոյն պաշտօնէ դադրեցուելով անոնց տեղ կարողները պիտի ընտրուին:

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Պայրամի առթիւ մէյմէկ ամսաթոշակ պիտի վճարուի Ռումէլիի նահանգաց բոլոր պաշտօնեաներուն եւ ոստիկան-զինուորներուն:

—Իգտամ կ'իմանայ թէ նոր որոշմանց իբրեւ արդիւնք, շաբաթէ մը ի վեր Ռումէլիի նահանգաց մէջ եւ նոյն իսկ բոլոր գիւղերը անդորրութիւնը ու բարեկարգութիւնը ամենակատարեալ վիճակի մէջ են:

—Էտիրնէի, Սէլանիկի, Շքոտրայի ու Եաննիայի նահանգներուն երկրագործական քննիչներու տիտղոսը երկրագործական տնօրէնի պիտի վերածուի. իսկ Գոսովայի ու Մանաստըրի նահանգներուն համար նորէն երկրագործական տնօրէններ պիտի կարգուին, որոնց տարեկան 16,500 ղրուշ պիտի տրուի իբրեւ ճանապարհածախս: Իւրաքանչիւր նահանգին տարեկան 5000ական ղրուշ պիտի յատկացուի, երկրագործական գործիքներու, սերմերու, ծառերու եւ տունկերու գնման եւ անոնց հիւանդութեանց դարմանման համար: Գոսովայի ու Մանաստըրի երկրագործական տնօրէնները, Եաննիայի ու Շքոտրայի տնօրէններուն նման, հազարական ղրուշ ամսաթոշակ պիտի ստանան. այդ հաշուով նոյն նահանգներուն նախապէս յատկացուած գումարին վրայ 70,500 ղրուշի յաւելում մը պիտի ըլլայ:

—Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը առաջարկեց որ Ռումէլիի նահանգաց համար կարգուելիք հանրօգուտ շինութեանց տնօրէններուն ամսաթոշակներուն առթիւ 288,000 ղրուշի յաւելում մը ըլլայ նախապէս յատկացուած գումարին վրայ: Բ. Դրան մէջ կազմուած քննիչ յանձնաժողովը որոշեց որ վեց նահանգներուն համար ամսական 3000 ղրուշ ամսաթոշակով հանրօգուտ շինութեանց մէյմէկ տնօրէններ կարգուին, ամսական 6000 ղրուշ ծախսուի եւ մնացեալը աւելցուի նոյն նախարարութեան յատկացուած գումարին վրայ:

—Էտիրնէի գաւառական թերթը կը ծանուցանէ թէ Ռումէլիի նահանգաց համար տրուած նոր որոշումներուն համաձայն, ոչ-իսլամներէն ալ ոստիկան-զինուորներու ընդունելութեան ձեռնարկուած է, դրութիւն մը որ արդէն կը գործադրուէր, եւ հիմա կրկնուած է վերոգրեալ նոր որոշումներուն համաձայն: Հետեւաբար փափաքողները պէտք է դիմում ընեն:

—Եպարքոսական պաշտօնագիր մը ծանոյց ձեռնհաս պաշտօնարանին գործադրել կայս. այն Իրատէն, որուն համաձայն Ռումէլիի նահանգաց ընդհանուր հասոյթներուն հարիւրին հինգը հանրօգուտ շինութեանց պիտի յատկացուի:

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ.—Իգտամ հետեւեալը կ'արտատպէ հելլենական Էմպռոս լրագրին—որ Յունաստանի նախարարապետ Պ. Տէլեանիսի կուսակցութեան կը վերաբերի—չորեքշաբթի օրուան թիւէն.—«Երէկ առնուած ստոյգ լուրերու նայելով՝ բաց ի անոնցմէ որոնք Ռումէլիի նահանգաց մէջ երեւան ելած, սակայն օսմ. զինուորներու քաջարի հալածումներուն վրայ իրենց ծննդավայրերը փախած էին, կան տակաւին ուրիշներ որո՛նց համար լուր պտտած է որ վախերնուն գիւղերու մէջ պահուած են: Ատոնց տասնըմէկ օր պայմանաժամ տրուած էր օսմ. տէրութեան պաշտօնեաներուն անձնատուր ըլլալու համար: Արդարեւ կայս. կառավարութեան գթոտ ու արդարակորով հպատակասիրութեամբը տրուած այդ պայմանաժամին վրայ, նոյն աւազակներէն շատերը Մէնլիքի, Նեվրէքոպի, Բէթրիչի, Թիմուր Հիսարի ու Ճումայի Պալայի կողմերու օսմ. պաշտօնեաներուն դիմելով անձնատուր եղած են: Ատոնցմէ զատ քանի մը փոքր գիւղերու ժողովրդեան քով գտնուած զէնքերն ալ հաւաքուած են օսմ. պաշտօնեաներուն կը յանձնուին:»

—Իգտամ մէջ կը կարդանք.—«Կ. Պոլսէն կը հեռագրեն Թանին թէ այն երեք հարիւր աւազակները որոնք նոյեմբերի վերջերը սահմանագլուխը անցած էին, նուաճուած են շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին եւ թէ նշանաւոր աւազակ Ջոնչէվի օժանդակներէն Եանքօ Սախարան ալ ձերբակալուած է: Նոյն լրագիրը կ'իմանայ նաեւ թէ աւազակներու խումբերը, եղած բուռն հալածումներուն հետեւանքով, ստիպուեր են Պուլկարիա դառնալ եւ թէ կայս. Նահանգները բնակող այն անձերը որոնց զէնք բաշխած էին պուլկար աւազակները, նոյն զէնքերը յանձներ են կառավարական պաշտօնեաներուն:»

ԽՌՈՎԱՐԱՐՆԵՐԸ.—Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութիւնը կը ծանուցանէ թէ Նէնիչէհրի Մուհիէտտին պէյզատէ Շէֆիգ պին Պէքիտին, որ Եւրոպա փախած եւ խռովարարական հրատարակութիւններ ըրած ըլլալուն համար ամբաստանուած է, ի բացակայութեան դատուելով դատապարտուած է մշտնջենական բերդարգելութեան, քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու եւ ստացուածքներուն գրաւման:

—Միանգամայն նոյն դատապարտութիւնը կրած է Գուտսիզատէ մականունով կոչուող Հալէպցի Դաւութ էֆ.ի որդին եւ երբեմն փաստաբան Ֆազըլ, որ Եգիպտոս փախած եւ հոն խռովարարական արարքներով գրգռած ըլլալուն համար ամբաստանուած էր:

ՀԵՌԱԳՐԱԹԵԼԵՐԸ.—Հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութիւնը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, հրահանգ ղրկեց ամէն կողմ՝ շուտով նորոգել փոթորիկէն վնասուած հեռագրաթելերը: Այդ նորոգութիւնները կատարուեցան եւ հաղորդակցութիւնները վերսկսան:

ՕՍՄ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ հանքաբանութեան եւ երկրաբանութեան դասերուն համար 1,500 կտոր հաւաքածոյ մը, քարտէս մը ու երկրագունտ մը գնուեցան, առաջինը՝ 18,000 եւ միւսներն ալ 800 ղրուշի:

ԼԱՄՍՏՈՐՖԻ ԿՈՄՍԸ.—Պուլկարիոյ նախարարաց Խորհուրդը, անցեալ օր խորհրդակցութիւններ կատարեց Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆ կոմսին ըլլալիք ընդունելութեանց համար: Ահաւասիկ Սոֆիայի քաղաքապետութեան կողմէ կատարուելիք ընդունելութեանց ծրագիրը.—Քաղաքապետը ու քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամները պիտի ընդունին Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարը: Քաղաքապետը բարի գալուստ մաղթելով հաց ու աղ պիտի ներկայացնէ: Ընդունելութեան ներկայ պիտի ըլլան Սոֆիայի զանազան ընկերութեանց նախագահները: Երկաթուղին կայարանէն մինչեւ իշխանին ապարանքը երկու կարգի վրայ պիտի կենան զանազան ընկերակցութիւններ ու արհեստապետութիւններ՝ իրենց դրօշներով, նաեւ վարժարաններու երկսեռ ուսանողներ:

ԲԷՐՐՕՆԷ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ.—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Ճէնովայի Անսալտօ նաւագործարանին գլխաւոր բաժնետէր Բէրրոնէ հրամանատարին երկու որդիներուն՝ Բիօ եւ Մարիօ:

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ.—Սապահ կը յայտարարէ թէ Շիրքէթի վարչութիւնը բնաւ բան մը չէ ըսած չընդունելու համար այն նաւամատոյցը որ Կամուրջին Պոլսոյ կողմը կը շինուի՝ իր շոգենաւերուն համար:

ԹԱԹԱՒԼԱՅԻ բարեգործական Ընկերութիւնը երկու հազար օխայէն աւելի ածուխ բաշխեց աղքատներուն:

ԹԻՖՈՅԻՆ ՇԻՃԱԴԵՂԸ.—Գահիրէէն կը գրեն դեկտ. 9/22 թուականով.—Գրեթէ տարի մը առաջ՝ 1901 նոյեմ. 8ին, Բարիզի բժշկական կաճառին անդամ եւ փորձառական ու բաղդատական ախտաբանութեան ուսուցիչ տոքթ. Շանթմէս հիւանդանոցներու ընկերութեան ծանոյց թիֆոյի դէմ շիճադեղի մը բաղադրութիւնը, որուն գործածութիւնը թիֆոյի դարմանման մէջ, շատ հրաշալի արդիւնքներ ունեցած է: Հիւանդին բազուկին մորթին մէջ կը ներարկուի 15 սանթիմէթր խորանարդ շիճադեղ մը որ ձեռք բերուած է թիֆոյի թոյնէն, եւ ոչ թէ նոյն իսկ հիւանդութեան միքրոպներուն մարմնէն: Այդ թուականէն ի վեր տոքթ. Շանթմէս բաղդատութիւն մը ըրած է այդ շիճադեղով եւ սովորական դրութեամբ եղած դարմանումներուն միջեւ:»

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը ծանոյց բոլոր նահանգներուն որ քաղաքային ու զինուորական բոլոր պաշտօնեաներուն մէյմէկ ամսաթոշակ վճարուի:

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմ. դեսպան Միւզիւրիս պէյ որ այսօր իր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի, երէկ կայս. պալատ երթալով իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց: Յետոյ Բ. Դուռը գնաց եւ Մեծ-Եպարքոսին, արտաքին գործոց նախարարին եւ միւս նախարարներուն իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց:

ԶՕՐՈՒՄԻ մէջ ամսոյս 7ի գիշեր ժամ 3ին երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են, առանց վնասակար հետեւանք մը ունենալու:

ՄԻՒԱԼԼԸՃԸՔԻ գայմագամ Մուսթաֆա էֆ. որ հիւանդ էր, մեռեր է:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.—Հինգշաբթի եւ ուրբաթ օրերը Աղեքսանդրիոյ մէջ քոլերայէ 1 դէպք ու 1 մահ պատահեցան. իսկ Եգիպտոսի միւս մասերուն մէջ 35 դէպք ու 15 մահ: Շաբաթ օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ՝ 2 դէպք ու 2 մահ, իսկ միւս տեղերը՝ 1 դէպք ու 4 մահ:

—Ուրբաթ օրը Դամասկոսի մէջ ու շրջականները քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած:

—Թէհրանէն կը հեռագրեն թէ անցեալ երեքշաբթի ծայքը Մինալէի մէջ քոլերա երեւան ելած է:

ՍՈՒՐԲԻՑԻ ՀԻՄՆԱՑՈՒՆԸ տանող Մախսուսէի Պաքըլան շոգենաւը, երէկ, Պէյրութ ժամանեց:

ՊԷՐԼԻՆԻ օսմ. դեսպանը սեղան մը տուեր է ի պատիւ տեղւոյն ֆրանսական հրաժարեալ դեսպան Նոայլի մարքիզին: Ներկայ գտնուեր են նաեւ Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարը եւ ուրիշ պաշտօնեաներ:

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդը որոշեց թէ բնակարանի փոխադրութեան համար տրուած արտօնագիրները ենթական չեն դրոշմաթուղթի տուրքին։

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ մէջ յանձնաժողով մը կազմուած էր, կայս. Իրատէի մը համաձայն, Կ. Պոլսոյ բարեզարդութեան մասին հարկ եղած քարտէսները ու յատակագծերը պատրաստելու համար։ Այդ յանձնաժողովին որոշմանց գործադրութիւնը Պայրամէն ետքը պիտի սկսի։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.—Ինչպէս յայտնի է, Կիրիսլի Րաիֆ էֆ. մենաշնորհ խնդրած է Վերին Վոսփորի մէջ նաւային շինութեանց վայրեր կառուցանելու համար, թէքառնէտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը հարկ եղած պայմանագրութիւնը եւ յանձնառութեան տետրը պատրաստած է եւ թէ գործին մասնագիտական մասը միայն կը քննուի։ Վերջին լուրի մը նայելով, նաւային շինութեանց այդ վայրերը Պէյքօզի ծոցին մէջ պիտի շինուին։ Մենաշնորհին պայմանաժամը յիսուն տարի պիտի ըլլայ։ Շինութիւնները մինչեւ 2 տարի պիտի աւարտին։ Ծրագրին գործադրութեանը համար օսմ. անանուն Ընկերութիւն մը պիտի կազմուի, որուն վարչական Խորհուրդին անդամներուն կէսէն աւելին օսմ. հպատակ պիտի ըլլան. Րաիֆ էֆ. յանձն առած է հազար ոսկի Օսմ. Պանքային յանձնել իբրեւ երաշխաւորութեան գումար։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Դեկտ. 7էն 13 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերուն թիւն է 304, որոնց 173ը՝ իսլամ (83 այր, 90 կին), 108ը՝ քրիստոնեայ (63 այր, 45 կին) եւ 23ը՝ հրեայ (12 այր, 11 կին)։

ԿԻՒՄԻՒԼՃԻՆԷԻ նախորդ կառավարիչ Հասան Խայրի փաշայի ամսական 4,444 ղրուշ յատկացուեցաւ՝ իբրեւ անպաշտօն վիճակի թոշակ։

ՁՄԵՌԸ.—Զաթալճայէն չաբաթ օրուան թուականով կը գրեն թէ Տիմիթրի անուն մարդ մը, որուն նաւակը Քալիքրաթիայի առջեւ ընկղմած ըլլալով, կնոջ ու զաւկին հետ Զաթալճա կ'երթար, ճամբան սառեր է ցուրտին սաստկութենէն։

—Անցեալ չաբթու Արփիպեղագոսի մէջ փոթորիկը շատ սաստիկ էր եւ մանաւանդ Միթիլլէէն վար տիրող ձիւնի բուքն փոթորիկէն չորս կողմը չէր երեւար։

—Իշագի եւ Աֆիոն Գարահիսար երկաթուղիի ճամբան ձիւնով ծածկուած է՝ երկուքէն մինչեւ հինգ մեթր բարձրութեամբ։ Գործաւորներ կ'աշխատին ճամբան բանալու։

—Իզմիրի մէջ տեղացող ձիւնը երեքշաբթի սկսելով մինչեւ չորեքշաբթի ցերեկ շարունակեր եւ յետոյ դադրեր է։ Մանիսայի մէջ ալ ձիւն կը տեղայ։ Հեռագրական հաղորդակցութիւնները դադրած են։

—Պալըքէսէրի կողմը Սիւլէյման ու Ահմէտ անուն երկու հոգի եւ ուրիշ մը որուն ո'վ ըլլալը յայտնի չէ, սառեր են։

—Էնկիւրիի նահանգին մէջ չաբաթէ մը ի վեր անընդհատ ձիւն կը տեղայ։

—Հելլենական 1200 թոնօ տարողութեամբ շոգենաւ մը Գարապիղայի առջեւ խրեր է։

—Էտիրնէի նահանգին մէջ ալ սաստիկ ձմեռ կ'ընէ։ Ջերմաչափը զերոյէն վար 13-14 աստիճան ցոյց կուտայ։

—Պոլսոյ Թաշտա Գալէի կողմը խանութի մը նկուղին մէջ հնակարկատութիւն ընող Էֆթիմ, չաբաթ առտու սառած գտնուեցաւ։

—Ֆրանսացի մուրացիկ կին մը, Բանկալթիի Զայըր փողոցին մէջ մեռած գտնուեցաւ. ցուրտէն սառած էր։

ԳՈՂԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.—Ոստիկանութիւնը Թավուգ Բազարի արձաններէն մէկուն մէջ ձերբակալեց երկաթագործ Արթին, պարսիկ ճէպպար Խուրշիտ ու Հասան անուն անձերը։ Ատոնցմէ Արթին՝ որուն վրայէն զանազան գործիքներ գտնուեցան, խոստովանեցաւ թէ ընկերովի գործած են զանազան տուներ ու խանութներ կողոպտելով։ Գողօնները ուրիշներու ծախուած ըլլալով, խուզարկութիւն կը կատարուի՝ զանոնք երեւան հանելու համար։

ՊԷՅՔՕԶԻ ծխախոտի Ռէժիի վարչութեան գրասենեակը, ուրբաթ գիշեր, գողեր մտնելով դրամարկղէն գողցան 15,000 ղրուշի հնչուն դրամ եւ 40,000 ղրուշի արժէքով դահարեղէններ։ Այս վերջինները Պէյքօզի մէջ ծխախոտի վաճառման վարձակալ Մահմուտ պէյի կը վերաբերէին։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ հեղինակները երեւան հանելու համար։

ՀՐՁԻԳՈՒԹԻՒՆ.—Երէկ գիշեր Գասըմփաշայի Րիզա Փաշա Ճաղը, Տիվար Տիպի փողոցը, Թիւյսիւզեան Օննիկ ու Գառնիկ էֆ.ներուն բնակած տան կիցը գտնուած պարապ տունէն հրդեհ ծագեցաւ, զոր զանազան կողմերը դրուած քարիւղի մէջ թաթխուած քուրջերը բռնկելով, բայց շուտով առաջքը առնուեցաւ։ Մալիւմաթ, ըսելէ յետոյ թէ տանտէրը իսկոյն Րիզա Փաշայի պահականոցը դիմեր է, խնդրելով որ չարագործը երեւան հանուի, կը յարէ.—«Կը ցաւինք որ կարեւորութիւն տուող մը չէ գտնուած հանրային օգտին համար եղած այդ դիմումին. Նաեւ մեծապէս ցաւալի է որ նոյն պահականոցէն եւ ոչ մէկ ոստիկան գացեր է այդ տունը։ Ցետոյ Գասըմփաշայի ոստիկանութեան դիմում ըլլալով, անկէ ետքը միայն քննութեան ձեռնարկուեր է։»

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.—Շաբաթ գիշեր ժամ ութ ու կէսին Սկիւտար, Վանքին Պաղը, Տիմիթրի անուն մարդու մը տունէն հրդեհ ծագելով, միայն այդ տունը այրեցաւ։ Սապահ կ'իմանայ թէ ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկած է, վասն զի հրդեհը դիտմամբ ձգուած ըլլալու կասկածներ ունի։

—Երէկ գիշեր ժամ երեքին Ղալաթիոյ Սանտըքճըլար ճամբայի կողմնակի Լէպլէպիճի փողոցին մէջ Ռուսիացի Զախարիայի հանդերձեղէններու վաճառատան վերի յարկէն հրդեհ ծագելով, թէ՛ այդ շէնքը եւ թէ կիցը գտնուած՝ Միհրանի հանդերձեղէններու վաճառատունը այրեցան։ Զախարիայի խանութը 600 ոսկիի ապահովագրուած էր Համպուրկ Ընկերութեան եւ Միհրանի խանութն ալ 180 ոսկիի՝ Լ'Աբէյլ Ընկերութեան։ Թուրք թերթերը կ'ըսեն թէ հրդեհը դիտմամբ ձգուած ըլլալու կասկած կայ, որով ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ։

—Երէկ գիշեր ժամ 5ին Բերա, Քիւչիւք Բանկալթի, Չիմէն փողոց քարուկիր տունէ մը հրդեհ ծագելով մասամբ այրեցաւ։ 250 ոսկիի ապահովագրուած էր։ Վարձակալը առջի իրիկունէ տունէն մեկնած էր։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ։

ԲԻԼԶՆԷՐԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ԳԱՐԵՋՈՒՐ.—Պ. Պ. Տէմաթրաքօբուլօ եղբարք եւ Ընկ.ը, նօտարական պաշտօնագրի մը համաձայն, որ վաւերացուած է աւստրիական հիւպատոսարանին կողմէ, Կ. Պոլսոյ եւ շրջականներուն մէջ միակ գործակալը եղած են «Բիլզնէր Կէնօսէնշաֆթ-Պրաուէրի» համբաւաւոր գործարանին գարեջուրին։ Յայտնի է թէ, Բիլզնէրի ճշմարիտ գարեջուրը, որ այնքան գնահատուած է ըմպելիք ճանչցողներու կողմէ, իր ախորժելի համէն զատ առողջապահական ըմպելի մըն է, ինչպէս յայտարարած են բժշկական հեղինակութիւններ։ Աւելցնենք թէ իր գնին աժանութիւնը դիւրամատչելի կ'ընէ զայն գարեջուրի սիրահարներուն։ Ուէօմիւրի 15 աստիճան ջերմութեան տակ իր յատկութիւններէն եւ ո՛չ մէկը կը կորսնցնէ։ Հանրութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք զգուշանալ Բիլզնէրի ուրիշ կարծեցեալ վաճառանիշերէ, որոնք օտարոտի են։ Առաջին անգամն է որ Բիլզնէրի ճշմարիտ գարեջուրը կը ներածուի մայրաքաղաքիս մէջ։ 24—26

Պ. ԲՍԱԼԹԻՒ կարասեաց վաճառատունը, այս օրերս ճոխ մթերք մը ստացած է ամէն տեսակ կարասիներու, սրահի, ննջասենեակի, ճաշարանի համար, եւլն.։ Գիները զեղչուած են։ 19—30

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔԱՂ. ԺՈՂՈՎԻ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Քաղաքական ժողովը իր նիստը գումարեց այս առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ։ Ներկայ էին Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, Սեպուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեան եւ Տիգրան էֆ. Տէր Ներսեսեան։ Ժողովը դարձեալ զբաղեցաւ Պատրիարքարանի ելմտացոյցի խնդրով եւ հարկ եղած խորհրդակցութիւնները կատարեց։ Այսօրուան նիստին ներկայացաւ Պատրիարքարանի ելմտից տեսուչ Միհրան էֆ. Զօպանեան եւ կարգ մը բացատրութիւններ տուաւ։ Ժողովը նախորդ նիստերուն պէս շարունակեց իր խորհրդակցութիւնները ելմտացոյցին վրայ եւ ընդհանուր գիծերուն մէջ ընդունեց ելմտացոյցը, որոշելով նշանակութի աստիճանները դասակարգել, իւրաքանչիւր թաղի մէջ հաւաքիչներ կարգել, եւ Պատրիարքարանի պիտոյքներուն հայթայթման համար նուազուրդի դրութիւնը ի գործ դնել. նոյնպէս որոշուեցաւ Պատրիարքարանի դիւանի տեսուչներէն ելմտից յանձնաժողով մը կազմել Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ, ելեւմուտքի միջոցներուն վրայ հսկելով եւ հասոյթներու արդիւնաւորման միջոցները խորհելով։ Խնայողութեան համար՝ թղթատարի եւ հեռագրի ծախքերը զեղչելու պէտքը չտեսաւ։ Նոյնպէս ուրիշ ծախք մը չգտաւ յապաւելու, այնպէս որ եթէ քանի մը յապաւումներ ալ ըլլան, ոեւէ օգուտ մը առաջ չպիտի գայ։ Ուստի որոշեց որ հասոյթներու արդիւնաւորմամբ պիւտճէի բացը գոցուի։

*** Կիւմիւշեան վագֆի խնդրոյն համար ժառանգորդներուն կողմէն ժողովին ներկայացաւ Սրճեան Մանուկ էֆ. եւ ինչ ինչ խորհրդակցութիւններ տեղի ունեցան այս խնդրին վրայ։

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻՆ
ՀԻՒԱՆԴԱՊԱՀՈՒՀԻՆԵՐԸ

Բերայի Աղքատախնամի գրասենեակին մէջ տեղի ունեցաւ երէկ, հիւանդապահուհիներու դասընթացքին երկրորդ շրջանը աւարտողներուն հարցաքննութիւնը եւ վկայականներու բաշխումը։ Հանդէսին կը նախագահէր Թաղին քարոզիչ Դիմաքսեան Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս. Ներկայ էին բժշկական դասուն անդամներէն ոմանք, ծանօթ անձնաւորութիւններ, լրագիրներու ներկայացուցիչներ եւ մէկ քանի տիկիններ ու օրիորդներ։ Ներկայ էին նաեւ Աղքատախնամի Տնօրէն Խորհուրդին ատենապետ Տոքթ. Աճէմեան Տիգրան պէյ, Տոքթ. Բարամաճեան էֆ., դեղագործ Նարկիլէճեան էֆ., Տիկին Մամիկոնեան եւ Խաչերեան, ինչպէս նաեւ Բերայի աւագերէց Տ. Մկրեան հայրը։

Ժամը 9ին սկսան շրջանաւարտուհիներու հարցաքննութիւնները՝ պատրաստուած հարցարաններուն վրայէն։ Նախ Տոքթ. Նազարեան պէյ վիրաբուժութեան վերաբերեալ հարցումներ ըրաւ շրջանաւարտներուն։ Ցետոյ, Տոքթ. Ջիլինկիրեան էֆ. բնախօսական եւ անդամազննական ճիւղին, այն է մարդակազմութեան վրայ, Տոքթ. Մասիս առողջապահութեան մասին հարցումներ ըրին եւ դեղագործ Նարկիլէճեան էֆ. դեղագործական ճիւղը հարցաքննեց։ Հարցաքննութիւններէն ետքը կատարուեցաւ վկայականներու բաշխումը։ Տոքթ. Աճէմեան պէյ բանախօսութիւն մը ընելով, շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր ներկաներուն՝ պատուած ըլլալնուն համար հանդէսը։ Ցետոյ ըսաւ.—«Ներկայ շրջանաւարտները վեց ամիս հիւանդապահութեան տեսականը, եւ վեց ամիս ալ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցին մէջ գիտական տեսակէտով թէ՛ ներքին եւ թէ արտաքին հիւանդութեանց գործնական փորձերը սորվելով կը ներկայանան։ Ասկէ առաջ Տիկին Մատաթեանի ձեռքով հիւանդապահուհեան դասընթացքի մը հաստատման ծրագիրներ կային, բայց անոր յաջողութեան վրայ տարակուսողներ եղան եւ երբ առաջին շրջանաւարտները տրուեցան եւ հայ մամուլը ծանոյց ժողովուրդին ամէն կողմէ խնդրանքներ տեղացին՝ հիւանդապահուհիներ ուզելով. ասոնք իրենց կանչուած տուները գացին եւ իրենց անձնուէր ու գործնական ծառայութիւններով ոչ միայն հիւանդները, այլ եւ տանը մէջ գտնուողները գոհ թողուցին, հիւանդին հանդէպ իրենց ունեցած օգտակար ծառայութեանց համար եւ լիուլի վարձատրուեցան։ Ահաւասիկ այս նորերն ալ ճիշդ անոնց նման՝ պատրաստ են աշխատելու ո'ւր որ կանչուին։ Աղքատախնամս կ'ուզէ ընդարձակ գործունէութեան շրջան մը ունենալ։ Բերայի Աղքատախնամը իր դիրքով ու դիւրութիւններով ամէնէն փառաւորն է իր պաշտօնավարութեան մէջ. բայց պէտք է ըսենք թէ հասոյթնիս նուազ է։ Թէեւ Բերայի Թաղը կ'օգնէ, բայց այս օժանդակութիւնը մեծամասնութենէն չէ։ Աղքատախնամս, որ լաւին կ'աշխատի յօգուտ աղքատին, ըստ արժանւոյն ոչ ճանչցուած եւ ոչ ալ գնահատուած է. քարոզիչները պէտք է միշտ յիշեն Աղքատախնամին գործունէութիւնը իրենց քարոզներուն մէջ. հայ մամուլը պէտք է ներկայացնէ զայն միշտ, պէտք է գրագէտներն ալ նպաստեն. ատոնցմով միայն կրնայ Աղքատախնամս բարգաւաճման շրջան մը բոլորել եւ օգտակար ծառայութիւն մը մատուցանել։ Կը յուսամ թէ այս առաջարկս սիրայօժար կ'ընդունուի»։

Տոքթ. Աճէմեան պէյ յետոյ շրջանաւարտներուն դառնալով, յորդորական մը ուղղեց անոնց, ըսելով թէ պէտք չէ վախնան ոչ միայն հիւանդութեանց գարշահոտութենէն, այլեւ տարափոխիկ հիւանդութիւններէն, եւ իրենց յանձնուած հիւանդներուն նկատմամբ պաշտօնին կիրառութեան մէջ զանցառութիւն չընեն։ Ցետոյ նախագահ Սրբազանը իր գոհունակութիւնը յայտնելով այսպիսի դասընթացքի մը հաստատման համար եւ թուելով անոր օգուտները, պարզեց Աղքատախնամին վիճակը եւ շնորհակալութիւն յայտնեց այն բժիշկներուն՝ որոնք թէ՛ աղքատ հիւանդները կը դարմանեն ձրիաբար եւ թէ այս նոր դասընթացքին յաջող ելք մը ունենալուն համար ջանք չեն խնայեր։ Պահպանիչով մը փակեց այս հանդէսը։ Ցետոյ շնորհաւորութիւններ եղան Տոքթ. Աճէմեան պէյի, եւ իր միւս պաշտօնակիցներուն։ Աղքատախնամի սրահին մէջ թէյի սեղան մը պատրաստուած էր, ուր հրաւիրուեցան բոլոր ներկաները։ Ահաւասիկ այս տարուան շրջանաւարտ հիւանդապահուհիներու ցանկը՝ որոնք վկայական ստացան երէկ.—Տիկ. Սանդուխտ Տէր Մաթէոսեան, Տիկին Եփիմէ Համամճեան, Տիկ. Ցուղիտա Գրիգորեան, Տիկ. Սանդուխտ Գաղաղեան, Օր. Վիքթօրիա Փափազեան, Օր. Մաքրուհի Մանուկեան, Օր. Բրաքսի Քէօմիւրճեան, Օր. Բերուզ Մէնէշեան, Օր. Զարուհի Ռափայէլեան։

Ս. Պատրիարքը, երէկ, պատարագեց Գասըմփաշայի Ս. Յակոբ եկեղեցին մէջ, որուն տօնախմբութիւնն էր։ Եկեղեցին լեցուած էր ամէն թաղերէ եկած հաւատացեալներու խուռն բազմութեամբ։ Ս. Պատրիարքը քարոզ խօսեցաւ սա բնաբանով. «Եւ ասեն առաքեալքն ցՏէր, յաւել մեզ հաւատս։» Ս. Պատրիարքը բացատրեց թէ հաւատքը ուղղակի սրտի եւ հոգիի առաքինութիւն մըն է եւ ներքին արտայայտութիւն մը պէտք է ըլլայ։ Ն. Սրբազնութիւնը յորդորեց ժողովուրդը, միշտ հաւատք ունենալու, եւ իբր օրինակ ցոյց տուաւ Ս. Յակոբը, որ իր մեծ հաւատքով նշանաւոր հանդիսացաւ։ Այս առթիւ, Ս. Պատրիարքը բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեան համար։ Ժամերգութեանց աւարտումէն յետոյ, մատաղ կատարուեցաւ։ Տասը ոչխարի միս բաժնուեցաւ բազմաթիւ ժողովրդեան ու աղքատներուն։ Երեկուան ժամերգութեանց ներկայ էր Միհրան էֆ. Սմբատեան, որդին Մանուկ էֆ. Սմբատեանի, որ ինչպէս յայտնի է, ստանձնած է Գասըմփաշայի եկեղեցիին նորոգութիւնը, որուն համար 100 ոսկիի չափ գումար մը պիտի ծախսէ։ Երեկուան եկեղեցական հանդէսին առթիւ, բաւական նուիրատուութիւններ եղան։ Պատարագէն յետոյ, հոգեհանգիստ կատարուեցաւ բոլոր նուիրատուներուն համար։ Ս. Պատրիարքը չաբաթ իրիկուն հիւրընկալուեցաւ Թաղ. Խորհուրդի ատենապետ Սարգիս էֆ. Կիւլէրեանի բնակարանը։

—Լօզանի համալսարանին ուսանող Պ. Մկրտիչ Թէօփիլեան յաջողութեամբ անցուցեր է իրաւաբան տոքթօրի բոլոր քննութիւնները։

—Խասգիւղի Գալֆաեան որբանոցին մայր Բրիստինէ մայրապետ Փափազեան, շաբաթ օր, Պատրիարքարան երթալով Ս. Պատրիարքին ներկայացաւ եւ իր շնորհակալութիւնը յայտնեց, մայրապետութեան պաշտօնը իրեն շնորհուելուն համար։ Ցետոյ ներկայացաւ Թէլեան եւ Խաչատուրեան էֆ.ներուն, որոնց յայտնեց նաեւ իր շնորհակալիքը։

—Խասգիւղի քարոզիչ Տիրայր վարդապետ, վաղը պիտի պատարագէ Գասըմփաշայի եկեղեցին մէջ։ Ժամերգութեանց աւարտումէն յետոյ մատաղ պիտի բաժնուի կարօտեալներուն։

—Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը գնահատելով Տպագրական Տեսչութեան քննիչ Սիսակ Ֆէրիտ էֆ.ի հաւատարմական ծառայութիւնները, պարգեւած է Իւլայի Բ. աստիճան եւ Բ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհել։ Մեր շնորհաւորութիւնները կը յայտնենք Սիսակ Ֆէրիտ էֆ.ի, կայս. այս շնորհին արժանանալուն համար։

—Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցին 1903 տարուան Ընդարձակ Օրացոյցը հրապարակ ելած է ճոխ պարունակութեամբ։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիգրան էֆ. Պալթաեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր եւ Տիկին Ա. Թրամբոֆ։ (Հոգաբարձութիւն)

ՇԱՐԱԿԱՆՔ
ՀԱՅ. Ս. ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ
ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐԻ ՎԵՐԱԾԵԱՑ
ՍՐՈՒԱՆԴ Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ
Ա. մասը լոյս տեսած է Սարըեան խնամեալ տպագրութեամբ։ Ծննդեան տօնական օրերուն առթիւ, ընծայելու յարմար գիրք մըն է։ Կը պարունակէ Ծնունդի կարգը։ Գին 2 ղրուշ։ 2—3

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՕՊԼ)

ԲԱՐԻԶ, 27 դեկտ. —Նախագահ Պ. Լուպէ, երէկ, ընդունեց պուլկարական գործակատար Պ. Զոլոթովիչը։

ՊԷՐԼԻՆ. —Պ. Ֆոն Բիւլօվ քաշուեցաւ երկրագործներու դաշնակցութենէն։

ՄԱՏՐԻՏ. —Իւմպէր-Տօրինեաք ընտանիքը, այս իրիկուն, ամբողջութեամբ Ֆրանսա փոխադրուեցաւ։

ՊԻԼԿՐԱՏ, 28 դեկտ. —Լամստորֆի կոմսը, սերպիական ամենէն մեծ պատուանշանը ունենալով, Ալեքսանդր թագաւորը անոր նուիրեց իր կենդանագիրը՝ մեծարժէք շրջանակով։

ԲԱՐԻԶ.— Հանրապետական կուսակցութենէն ծերակուտական Պ. Կարրան տը Պալզան, որ բաւական ատենէ ի վեր հիւանդ էր, մեռաւ։ Ծնած էր 1838 յունուար 30ին։ Ֆրանսա կ'իմանայ թէ Պ. Կարրան տը Պալզան անձնասպան եղած է։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Նովոյէ Վրէմիա կ'ըսէ թէ Սոֆիայի դիւանագիտական ակումբներուն մէջ տիրող կարծիքի մը նայելով Լամստորֆի կոմսին ուղեւորութեան պատճառն է յայտարարել Պուլկարիոյ վարիչ շրջանակներուն թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը կը բաղձայ որ Պալքաններուն մէջ խաղաղութիւն տիրէ։ Նոյն լրագիրը կ'ըսէ պուլկար խումբերու գրգռիչ գործունէութիւնը անվայել է ու վտանգաւոր Պուլկարիոյ համար։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՀՌՈՄ, 28 դեկտ.—Լէոն ԺԳ. Պապը երկար ունկնդրութիւն մը շնորհեց Վատիկանի ֆրանսական դեսպան Պ. Նիզարի։

ՍՈՖԻԱ.— Լամստորֆի կոմսը ճաշեց Պ. Տանէվի հետ եւ այցելեց Սոպրանիէն։ Իրիկուան Վիէննա պիտի ուղեւորի։

ՊԷՐԼԻՆ.—Բարիզի գերման դեսպանատան քարտուղար կարգուեցաւ Պ. Լուսիուս։

ՎԻԷՆՆԱ.—Ֆրանսական դեսպան Պ. Ռըվէրզօ յետաձգեց Բարիզ ուղեւորիլը, որ Լամստորֆի կոմսին ժամանումէն ետքը տեղի պիտի ունենայ։

ԱԼԺԷ.—Ռուսական նաւաբաժինը այս առտու ճամբայ ելաւ դէպ ի Պիրէոն։

ԲԱՐԻԶ. — Իւմպէր-Տօրինեաքները, վաղը առտու, ժամ 8ին Բարիզ կը սպասուին։

—Տէօ-Մէվրի ծերակուտական Պ. Կարրան տը Պալզան անձնասպան եղաւ՝ չկրնալով տոկալ անբուժելի հիւանդութեան մը, ուրկէ կը տառապէր բաւական ատենէ ի վեր։

ԼՈՆՏՈՆ.— Վէնէզուէլայի նաւահանգիստները պաշարող օտար մարտանաւերուն ածուխը եւ պաշարը սպառած է։

ԲԱՐԻԶ.— Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ կը հերքէ այն զրոյցը թէ համաձայնութիւն մը գոյացած է Ֆրանսայի, Սպանիոյ եւ Անգլիոյ միջեւ, Մարոքի մասին։

—Ուաշինկթընէն լուր կուտան թէ երկաթուղիի արկած մը պատահեր է Չիքակոյի մէջ, 25 հոգի մեռեր եւ 30 հոգի վիրաւորուեր են։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պ. Պալֆուր որ ինֆլուէնզայէ բռնուած էր, սկսած է ապաքինիլ։

ԲԱՐԻԶ.—Հավասի Գործակալութիւնը զեկոյց մը հրատարակելով լրագիրներուն մէջ, կը հերքէ այն լուրը թէ Հանրապետութեան Նախագահին որդին Պ. Բօլ Լուպէ, ուսանող եղած ատեն, երկու հազար ֆր. փոխ առած ըլլայ տիկին Իւմպէրէն։ Զեկոյցը կը յարէ թէ Պ. Բօլ Լուպէ բնաւ յարաբերութիւն չէ ունեցած այդ ընտանիքին հետ։

ՄԱՏՐԻՏ. —Ֆրանսայէն ղրկուած ոստիկանութեան պաշտօնեաները բանտ երթալով խիստ հարցաքննութեան մը ենթարկեցին տիկին Իւմպէրը, քոյրը ու աղջիկը, որոնք յայտարարեցին թէ Բարիզի մէջ միայն պիտի խօսին։ Ոստիկանները յետոյ հարցաքննեցին երեք այրերը։ Ռոմէն Տօրինեաք քանի մը յայտարարութիւններ ըրաւ. իսկ Ֆրէտէրիք Իւմպէր միշտ լուռ մնաց։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Վիճակագրութեանց պաշտօնարանին մէկ տեղեկագրին նայելով, Ռուսիոյ ժողովրդեան թիւը տարին երկու միլիոն կ'աւելնայ։ Մէկ տարուան մէջ օտար երկիր գաղթող Ռուսերուն թիւը հազիւ տասը հազարի կը հասնի։ Այդ հաշուով՝ Ռուսիոյ ժողովուրդը քսան տարիէն 50 միլիոն պիտի աւելնայ եւ 40 կամ 50 տարիէն ալ պիտի կրկնապատկուի։

—Պետերսպուրկի քաղաքապետութեան վարչութիւնը վերակազմելու ծրագրին համար գումարում մը պիտի ունենան զանազան վարչութեանց պետերը։ Ծրագիրը յետոյ պիտի ներկայացուի կայսրութեան Խորհուրդին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէն, իր ընտրողներուն մէկ գումարումին մէջ ճառ մը խօսելով, ըսաւ թէ պատերազմը թէեւ աւարտած է, բայց 1903ին համար առեւտրական մեծ տագնապ մը կը վախնայ։ Տասը տարիէ ի վեր ելմտացոյցին ծախքերը 40 միլիոն ոսկի աւելցած են, այսինքն մարդ գլուխ՝ մէկ անգլիական ոսկի։ Ատենաբանը ըսաւ թէ անիրականալի է այն ծրագիրը, որով կ'ուզուի Անգլիոյ բանակը ցամաքային Եւրոպայի բանակներուն հաւասարեցնել։ Միեւնոյն ատեն զօրաւոր նաւատորմ մըն ալ պէտք է ունենալ։

—Անգլիոյ Թագուհին, Ծնունդի առթիւ, սեղան մը պիտի տայ Թրանսվալի պատերազմին ատեն մեռնող զինուորներու այրիներուն եւ որբերուն։ Այդ հացկերոյթին համար ապսպրուած են 258 լիտր կովի միս ու 150 հնդկահաւ։ Արծաթէ ափսէի վրայ պիտի դրուի Ծննդեան «բըտինկ» մը վեց ոտք տրամագիծով։ Քաղաքին ճաշարանները 250 սպասաւորներ պիտի տան։ Բարձրաստիճան տիկիններ ուզեր են այդ սպասարկութիւնը կատարել, բայց արհեստին հմուտ չըլլալով, քաղաքապետութիւնը յարմար չէ դատեր։

ՍԱԿԱՐԱՆ
—o—
ՍԱԿԵՐԸ՝ ԲԱՐՁՐԱՑԱԾ

Խիստ քիչ բացառութեամբ գրեթէ բոլոր պետական արժեթուղթերը վրայ դրած են, այլ մանաւանդ օսմ. քոնսոլիտէն ու երկաթուղին։ Ղալաթիոյ եւ եւրոպական սակարաններուն մէջ քանի օրերէ ի վեր դարձեալ օսմ. քոնսոլիտէ գնելու տենդ մը կայ պարզապէս, եւ թէ՛ հոս եւ թէ եւրոպական սակարաններու մէջ առպիթրաժի բոլոր գիները կ'ընդունուին գրեթէ։ Շաբաթ կէս օրէն վերջը նոր բարձրացում մը հեռագրուած ըլլալով, ինչ որ արդէն կը գուշակուէր, Ղալաթիոյ սակարանին մէջ, նոր ոգեւորութեամբ մեծաքանակ գնումներ եղան. օսմ. քոնսոլիտէն մինչեւ 32 ղրշ.—մէկ փարա պակաս—ելաւ ու երկաթուղին ալ 120էն մէկ քառորդ պակաս.

—Ինչ որ ամէն բարձրացումներու ժամանակ կ'ըլլայ, այս անգամ ալ նորէն, ցանցառ բացառութեամբ, սակարանական շրջանակներու կարծիքը սա է թէ «քոնսոլիտէն դարձեալ մէկ-երկու միութիւն վրայ պիտի դնէ»։ Թէեւ կարծիք կամ գաղափար տալ չենք ուզեր բնաւ, բայց եթէ մեր մտածումն ալ հարցուի այս մասին, երեւոյթներէն դատելով չպիտի վարանինք ըսելու թէ մինչեւ հիմա գնելու հակամէտ եւ հետեւապէս բարձրանալուն գաղափար ունեցողներուն միացած է յաղթանակը, շատ քիչ անգամ սխալելով։

—Օտար արժեթուղթերն ալ հետեւած են այս բարձրացումին։ Ֆրանսական ռանդը ամէն ատենէ աւելի լաւ վիճակ մը ունի եւ անգլիական քոնսոլիտէն ալ եթէ ոչ լաւագոյն, գոնէ լաւ գին մը ունի հիմա։ Սպանիականը նոյնպէս այսօրուան հեռագրին նայելով կ'արժէ 87.67։ Իսկ Թրանսվալը երկու չաբաթէ ի վեր քիչ քիչ վրայ դնելով այսօր կ'արժէ 150 ֆրք։

—Օրական եւ ութ օրուան սփիւանցները շատ սղած են սակերուն ներկայ վիճակին հետեւանքով։ Օրականները կ'արժեն 222 ղրշ. եւ ութ օրուանները 475 ղուրուշ։

Լրագիրս տպուած միջոցին քոնսոլիտէն կ'արժէ 32.2 փարա եւ երկաթուղին 120.25 ֆր.։ Մ. Հ.

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 14 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	Օ. Ո.	31	35 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	31	39
Ամէնէն վար գին	»	31	25 1/2
Րումէլիի Երկաթուղի գոց.	ֆր.	119	50
Ամէնէն բարձր գին	»	119	75
Ամէնէն վար գին	»	118	62

ԲԱՑՈՒՄ 16 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	Ք. Կ.	32	01
Րումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	120	12
Իրբէթի Խայրիէ		29	20
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Տօւ. Օթմ. Տանձ է Վալէօր		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	25
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	55
» ժուիսանս		1	35
» պարտաթուղթ		493	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		191	—
Թրանսվալ		149	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		264	—
Լավրիօ		74	—
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	95
« պարտաթուղթ «		517	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 3/4
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	60

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	27
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Բոլ էմբէրիալ	»	90	20
Քրիմիզ	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	102	50
Րուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 27 Դեկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	93	06
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	56	—
» » » Դ. բաց.	28	63
» » » Դ. գոց.	28	87
Օսմանեան Պանքա	13	75
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	50
» Մօնօբօլ	44	50
Պուլկարական 1888	94	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	107	—
Տօմինիալ	104	—
Թրանսվալ	6	—
Այտընի երկաթուղի	14	—
Փոխանակագիր	25	35

ԲԱՐԻԶ, 27 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	50
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	29	45
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	29	47
» » » Բ.	»	57	70
» » » Գ.	»	32	17
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	596	—
Օսմանիէ	»	—	—
Րումէլի երկաթուղի	»	122	50
Օսմ. մաքսատուն	»	476	—
Օսմ. Ռէժի	»	360	—
Բրիօռիթէ Թիւրք 4 %	»	502	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1084	—
Իտալական Ռանթ	»	104	05
Սպանիական արտաքին	»	87	67
Թրանսվալ	»	—	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	150
Դըյամանեզ	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 27 Դեկտեմբեր

Ռուպլը	ֆր.	—	—
Րումէլի երկաթուղի	»	124	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	80
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	20

ՎԻԷՆՆԱ, 27 Դեկտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	30
Րումէլի երկաթուղի	»	111	40
Օսմ. Ռէժի	»	333	—

ՊՐԻՒՍԷԼ, 27 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	—	—
Րումէլի երկաթուղի	—	—

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(ճիշտ Զպուքճեանց դէմը)
Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամուղութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։
Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՆՈՐՏՏԱՅՉԷՐ ԼՈՅՏ
NORDDEUTSCHER LLOYD
Paquebot poste Impérial Allemand
Նիւ Եորքի գիծ, ճեպընթաց
ՔԱՅԶԷՐ ՎԻԼՀԷԼՄ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Շէրպուրկ 13 Դեկ.
ՊՐԱՆՏԷՐՊՈՒՐԿ, Պրէմէնէն 6 »
ՖՐԱՆՔՖՈՒՐԹ, » 13 »
ՆԷՔԱՐ, » 20 »
ՊՐԷՍԼԱՈՒ, » 27 »
ԹՐԱՎԷ, Մէնովա-Նաբոլիէ 6 »
Պրէմէն Պալթիմորի գիծ
ՔԱՐԼՍՐՈՒՀԷ, Պրէմէնէ Պալթիմոր 18 Դեկ.
ՄԱՅՆ » » 29 »
Պրէմէն-Կալվէսդոնի գիծ
ՖՐԱՆՔՖՈՒՐԹ, Պրէմէնէն Կալվէսթոն 13 Դեկ.
Պրէմէն-Քուպայի գիծ
ՄԱՆՑ, Պրէմէնէ, 14 Դեկտ. Քուպա, Հավանա, Մանզանիլօ։
Պրէմէն-Պրազիլիոյ գիծ
Հանդիպելով Պահիա, Ռիօ Ժանէյրօ։
ՊՐԷՖԷԼՏ, Պրէմէնէ, 1 Յունվ.
ՀԷԼԿՈԼԱՆՏ, 20 Դեկտ.ին պիտի մեկնի Պրէմէնէն եւ պիտի երթայ Լա Բլաթա, Պօրուէնա, Վիլլակարչիա եւ Վիկօ։
Ծայրագոյն Արեւելքի գիծ
ՏԱՐՄՇՏԱՏ, Ճէնովա-Նաբոլիէ 10 Դեկ.
ՇԹՈՒԹԿԱՐՏ, » » 24 »
ՊԱՄՊԷՐԿ, » » 12 »
Հանդիպելով Բէնանկ, Սինկափուր, Հօնկ Քօնկ, Շանկայ, Նակազաքի, Հիօկօ եւ Եօքօհամա։
Աւստրալիոյ գիծ
ԲՐԻՆՑ ՐԷԿԷՆՏ ԼՈՒԻՓՕԼՏ, Ճէնովա-Նաբոլիէ 9 Դեկ.
ՖՐԻՏՐԻԽ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Ճէնովա-Նաբոլիէ 30 »
Հանդիպելով Քօլօմպօ, Ֆրէմէնդըլ, Ատէլայտ, Մէլպըրն եւ Սիտնէյ։
Պիտի ընդունին ապրանք եւ ուղեւոր վերոյիշեալ նաւահանգիստներուն համար։
Աւելի տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Գործակալներուն
Կ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ եւ Ժ. ՏԷՖՈՒԱՆ
Կալաթա, Գարաքէօյ Բէնի խան, Թիւ 21
Ծան.—Գործակալները յանձնառու կ'ըլլան ապրանքները ուղղակի Կ. Պոլսէն փոխադրել յիշեալ նաւահանգիստներէն մէկը։

ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Հիւանդութենէ ապաքինողներու տկար կազմուածներու, արեան սպականութեան և մորթի հիւանդութեան ենթարկուողներուն ու կուրծքի տկարութենէ տառապողներու՝ ձկան իւղ կը յանձնարարեն. սակայն՝ ձկան իւղին անախորժ հոտն ու զզուելի համը կը զանեցնեն զայն գործածողները, որոնք կամ զարշանքով կը խմեն և կամ կը ստիպուին բնաւ չի խմել։ Ֆրանսայի բժշկական համալսարանէն տօքթէօռ ԲՈՒՐԹՈԼ, նոր ձկան իւղ մը պատրաստած է ԲՈՒՐԹՈԼԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ անուամբ, որ հասարակ ձկան իւղերու զզուեցուցիչ համէն ու հոտէն զերծ է բոլորովին. խիստ անուշ համ ունի և անանուխի, եղեւինի ու մանիշակի հոտը կը զգացնէ, ինչ որ բացառիկ դիւրութիւն մըն է գործածելու։ Ո՛չ խմուելու ատեն, ո՛չ ալ անկէ ետք բնաւ զզուանք չի զգար խմողը։ Բժիշկները միաձայնութեամբ կը յանձնարարեն ԲՈՒՐԹՈԼԻ ԱՆՈՒՇԱՀԱՄ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ որ միեւնոյն ժամանակ ազդեցիկ և փորձուած դարմանն է դժուարաշնչութեան, կուրծքի յոգնածութեան, հարբուխի, կուրծքի տկարութեան և մինչեւ իսկ կրնայ առաջքն առնել թոքախտին։ Ամէն ճաշէ առաջ մէկական դգալ առնել պէտք է։

Կը ծախուի Պանճէ գալու Քիւչիւքեան դեղարանը, Սուլթան Համամ Մէզիէի Լինտօս և Պոնտիցեանոսի դեղի մթերանոցները և ամէն մեծ դեղարաններու մէջ։

796 21—52

ՋՂԱՅԻՆ ԷՔ

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՔ

Ամենէն չնչին պատճառով շատ անգամ ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել, տալու հիւանդութիւնը աստիճանաբար կը յառաջանայ և մինչեւ իսկ ապագայ զաւակներուն կը փոխանցուի։ Լուսնոտները, և ուրիշ ջղային հիւանդութենէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սոսկալի հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակներն ալ շուտով կը բժշկուին, եթէ հիւանդը կանոնաւորաբար գործածէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ՊԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը։

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկէ. երկար ժամանակ կրնայ գործածուիլ առանց բնութեան կարգ մը անյարմարութիւններ յառաջ բերելու։ Անքնութիւնը, ջղագրգռութիւնը, կէսգլխու ցաւը, անդամալուծութիւնը, խելագարութիւնը, մոռացկոտութիւնը, խօսելու անկարողութիւնը, յուսահատութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հազը, սրտի բաբախումը, մարսելիքը, ...ը, կանանց սովորական անկանոնութիւնը, դժուարաշնչութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը կը բժշկէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ՊԻԷՐԼՕ գործածելով։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան, մայրերը անոնց լաւ սննդարար ուտելիք գտնելու նեղութիւն կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղուն սնուցանելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու քննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը չօքօլայի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժովնան, կ'աճին, կը կայտառանան, շուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆոսֆաթին Ֆալիէռով սնեցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի ոյժ, սնունդ և կորով կու տայ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ

4—26

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ 1892
Թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ ԵԷՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հավուզլը փողոց, Օսմ. նամակատան դէմը։

Դեռ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաքօխ
Մարբուճճըլար Զարղըր խան թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

Արիս եւ Ընկ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ եւ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահթաքալէ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՏ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը, Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրօստի Պաք և Կ. Ի. Ճէճեան Որդիք վաճառատուները իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.—	Գ. Գ. Լաքաուէճ Եղբ. եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Նաթօթէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.—	Գ. Գ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—	Գ. Մ. Գալֆաեան.
ԶԱՀԻՐԷ.—	Գ. Հ. Ռոզանեալ.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.—	Գ. Գ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.—	Գ. Կէռոն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.—	Գ. Հայնրիխ Վառնրնկ.
ՍԷԼԱՆԻԿ.—	Գ. Ցինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՒՍԿԻՒՊ.—	Գ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.—	Գ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.—	Գ. Գ. Գեորգեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.—	Գ. Որբս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.—	Գ. Գ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան
ԻԶՄԻՏ.—	Գ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈԴՈՍԹՕ.—	Գ. Յակոբ Բոօվատալ.

ԱՊԱՐԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կահաւորման յատուկ ամէն տեսակ ապրանաց

Ղալաթիա, Թիւնէլին քովը, Մէրթէպանի փողոց Իւղճէթ Փաշա Խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տորքումա եւ Թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քորնիշներ, գետնի մուշամպաներ եւ զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով, ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ԼԱ ՆԷՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը՝ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ տիպարական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի ընդարձակ և յաւաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է ըլլալ զբաղման համբորդութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառին, անապահովութեան և մի՛նչեւ իսկ պատերազմի ատեն։ Տիպարական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագին վճարելէ յետոյ, առանց յետաձգոյ ապահովագինն հաշուի առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները պատշաճ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի. վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին շարունակելու առանձնաշնորհումը, յետաձգոյ ապահովագիները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով. մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ ինքնաբերաբար Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւոր է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ Պաշտօնեայ
Ա. ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ
Պոլիս Հիւթթօլ խան
Վայվոտա փողոց Վիթօլիս խան
Ղալաթիա

ՏՈՔԹՕՐ Թ. ԱՐԱԲԵԱՆ
Մանօր ատամնաբոյժ Բարիզի
[illegible] Պէրա Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 1½ (Ք. Թ.), Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն [illegible] ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 49

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար. Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Երկրորդ 175 ֆրանք. Տեղեկութեան համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաքէօյ 516 Թ. ՌԸԳՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
[illegible] ամիսը երկու անգամ [illegible] Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Պավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	2·81
Օւրանիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ Joly et Seagor
Մէյմէնէթճի խան, Թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Պօրտոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպս	2500
Ամասիս	3000	Նէֆթիս	2400
Թէպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քէանոփուս	3000	Քէբա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասըրնի	1500
Թարիմէթիս	2500	Կիւզէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈՒԼ և ԸՆԿ
Ուիթթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ։

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականօրէն նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիւթը մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռներու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբաթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է.
- 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ Թղթակազմ հատորով
- 235 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրութեամբ, ստորագրողը գիրք կը ստանայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ· ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՂ

THE SINGER MANUFACTURING Co

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա
- 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին
- 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Կալաթա
- 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եանը
- 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

Պոլիս
- 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2
- 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։

Սկիւտար Չարշը պոյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Գշ. 17/30 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Գշ. 18/31 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցութեամբ Աղեքսանդրիայէն (Բօրդ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ)
Եշ. 19/1 Սեւաստոպոլ ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 20/2 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ.
Շբ. 21/3 Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բօրդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1089	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօսթօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասսանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սըէբօ	1200
Փօրթօրինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մոնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօբիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտալօ	5540	Օթիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օթէլլօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիփսօ	1337	Էրկօ	1841	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիրքասօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Դիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	120
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Հօրաշիօ շոգենաւը, նաւապետ Բրօֆթ,
Թօքիօ շոգենաւը, նաւապետ Ծօն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հասած են.

Քօնկօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի Մայիս 30ին։

Լօ Էնցօ շոգենաւը, նաւապետ [illegible] ընդհանուր վաճառքով Օտեսայէն հոս կը սպասուի Յունուար 15ին։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՔ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 23—24 Քիւլիւք Միւլքէթ խան. Ղալաթիա 877

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթօրիան	10500	Ֆլավիա	3500
Ալմէնեան	10500	Էմիրզիրեան	3500
Քէսարրիան	10500	Արմէնեան	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիան	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գասդոնիան	8000	Ալզաշիան	2500
Ֆրրճինեան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինեօ	900
Վավօնիան	3700	Օփօրթօ	800
Ֆլամինեան	3700	Լիսպօն	800
Ծապիան	3500		

Ապրանք եւ ուղեւորներ կ'ընդունուին. իրենց ապրանքները Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար [illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, Քարաֆիւթի փող.
800 [illegible]

[illegible] ՉԱՐԻՔ ԽՈՒՌՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրկն. ժ. վ.
12 —	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	3 —
12 42	» Կէօքճէ Քըրըք »	2 20
1 39	» Սապօնճը Բունար »	1 38
2 33	» Ալայունտ »	12 42
3 15	» Չէքիւրլէր »	11 53
4 10	» Տէօյէր »	11 5
4 39	» Ինսանիյէ »	10 20
5 3	» Համամ »	9 53
5 14	» Կազլիկէօլ համամ »	9 44
6 1	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	9 13
6 41	» Պէօյիւք Չօպանլար »	8 20
7 36	» Չայ »	7 33
8 21	» Իսհագլու »	6 40
8 45	» Տասսիան »	6 15
9 16	» Աք Շէհիր »	5 53
9 48	» Արղըթ քէօյ »	5 13
10 30	» Ջավիւլճը քէօյ »	4 35
11 8	» Իլկին »	4 3
11 55	» Գատըն-Խանը »	3 9
12 50	» Սէրայ-Էօնի »	2 27
1 22	» Մէյտան »	1 47
2 22	» Բունար-Պաշը »	12 42
3 —	ժմ. Գօնիա մկն.	12 —
իրկն.		առտ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն. ժ. վ.
1 —	մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	11 —
1 44	» Աք Պունար »	10 18
2 24	» Ալփու Քէօյ »	9 46
3 4	» Պէյլիք Ախուր »	8 58
4 9	» Սարիքէօյ »	8 1
4 58	» Պիչէր »	7 4
5 35	» Մաշիլէր »	6 27
6 9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	6 —
7 3	» Բօլաթլը »	5 16
8 21	» Մալը Քէօյ »	3 49
9 15	» Սինճան Քէօյ »	2 47
10 —	ժմ. Էնկիւրիւ մկն.	2 —
իրկն.		առտ.

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՒԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրկն. ժ. վ.
2 35	12 45	մկն. Ալայունտ ժմ.	2 —	12 5
2 55	1 5	ժմ. Քիւթահիա մկն.	1 40	11 45

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱԴԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 422 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 424 խառն Իրկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 423 խառն Իրկն. ժ. վ.
6 30	8 —	մկն. Համիտիէ ժմ.	6 —	7 30
6 48	8 18	ժմ. Ատա-Բազար մկն.	5 42	7 12